

Popiežius

Benediktas XVI	
ŽINIA XVIII PASAULINĖS LIGONIŲ DIENOS PROGA	2
PAMOKSLAS 2009 M. ŠVENTĄJĄ NAKTĮ	3
2009 M. KALĖDŲ ŽINIA	5
PAMOKSLAS PER ŠV. MIŠIAS PIRMAJĄ 2010-ŪJŲ METŲ DIENĄ	6

Popiežiaus katechezės

Benediktas XVI	
APIE KRISTAUS GIMIMO ŠVENTĘ	7
APIE JONĄ SOLSBERIETĮ	9

Bažnyčia Lietuvoje

Evangelijos žinios tūkstantmetei Lietuvai jubiliejinių metų užbaigimas	10
Šeimų šventė Šiauliuose	11
Kauno arkivyskupijos kunigų konferencija	13
Lietuvos seminarijų ir parengiamųjų kursų vadovų susitikimas	14
Piligrimų centro biuro atidarymas	15
Pašventintas Radviliškio parapijos socialinių paslaugų centro kertinis akmuo	15
Pašventintas koplyčios altorius	16
Perduoti pastatai	17
Lietuviai Taizė susitikime	17

Homilijos

PAMIRŠTAS ĮSTATYMAS	
3 eilinis sekmadienis (C)	20
ŠIANDIENOS MALONĖ	
4 eilinis sekmadienis (C)	21
VIEŠPATIES AKIVAIZDOJE	
5 eilinis sekmadienis (C)	22

Bažnyčia pasaulyje

Komentuojama popiežiaus kalba diplomatams	23
Kardinolas Ch. Schönbornas lankėsi Medžiugorjėje	23

Benediktas XVI

Žinia XVIII pasaulinės ligonių dienos proga

2010 m. vasario 11 d.

Mieli broliai ir seserys,

Vasario 11-ąją, per liturginį Lurdo Švč. Mergelės Marijos minėjimą, Vatikano bazilikoje bus švenčiama XVIII Pasaulinė ligonių diena. Laimingai sutapo, kad tą dieną taip pat minimos Popiežiškosios sveikatos apsaugos darbuotojų sielovados tarybos įkūrimo 25-osios metinės. Tai papildomas motyvas dėkoti Dievui už iki šiol nueitą kelią sveikatos apsaugos tarnybos sielovados srityje. Nuoširdžiai viliuosi, jog šis minėjimas suteiks progą dar didžiadvasiškiau ir uoliau tarnauti ligoniams ir visiems, kurie jais rūpinasi.

Per kasmetinę Pasaulinę ligonių dieną Bažnyčia nori plačiu mastu atkreipti bažnytinės bendruomenės dėmesį į sielovados tarnystės reikšmę dideliame sveikatos apsaugos tarnybos lauke. Ši tarnystė sudaro integralią Bažnyčios misijos dalį, nes ji priklauso pačiai išganomajai Kristaus misijai. Jis, dieviškasis Gydytojas, „vaikščiojo, darydamas gera ir gydydamas visus velnio pavergtuosius“ (Apd 10, 38). Iš jo kančios, mirties ir prisikėlimo slėpinio žmogiškoji kančia įgyja prasmę ir šviesos pilnatvę. Dievo tarnas Jonas Paulius II savo apaštališkajame laiške *Salvifici doloris* tai nušviečia šiais žodžiais: „Kristaus aukoje žmogiškoji kančia pasiekė savo kulminaciją. Drauge ji buvo perkelta į visiškai naują matmenį ir naują tvarką: ji buvo susieta su meile, ta meile, <...> kuri net iš kančios kuria gėrį, lygiai kaip ir aukščiausias pasaulio Atpirkimo gėris buvo pasiektas Kristaus kryžiumi, iš kurio ir toliau nuolat srovena. Kristaus kryžius tapo gyvojo vandens srovių šaltiniu“ (18).

Viešpats Jėzus, prieš grįždamas pas Tėvą, per Paskutinę vakarienę pasilenkė nuplauti apaštalų kojų, tuo iš anksto parengdamas aukščiausiam meilės aktui ant kryžiaus. Šiuo gestu jis paragino savo mokinius įžengti į jo meilės, dovanojamos mažiausiesiems ir labiausiai jos reikalingiems, logiką (plg. Jn 13, 12–17). Kiekvienas krikščionis, sekdamas jo pavyzdžiu, yra šaukiamas kaskart iš naujo įvairiomis gyvenimo aplinkybėmis išgyventi palyginimą apie gailėstingąjį samarietį, kuris ėjo pro plėšikų šalikelėje paliktą leisgyvį žmogų ir jo pasigailėjo; „Jis priėjo prie jo, užpylė ant žaizdų aliejaus ir vyno, aptvarstė jas; paskui, užkėlęs ant savo gyvulio, nugabeno jį užėigą ir slaugė jį. Kitą dieną jis išsiėmė du denarus, padavė užėigos šeimininkui ir tarė: „Slaugyk jį, o jeigu išleisi ką viršaus, sugrižęs aš tau atsilyginsiu“ (Lk 10, 33–35).

Pasakojimo pabaigoje Jėzus sako: „Eik ir tu taip daryk!“ (Lk 10, 37). Šiais žodžiais jis kreipiasi taip pat į mus. Jėzus ragina mus pasilenkti prie šio pasaulio keliuose sutinkamų daugelio mūsų brolių ir seserų kūno ir sielos žaizdų; jis padeda mums suprasti, kad su priimama ir kasdien išgyvenama Dievo malone ligos ir kančios partirtis gali tapti vilties mokykla. Iš tikrųjų, kaip rašiau enciklikoje *Spe salvi*, „žmogų gydo ne kančios vengimas, ne bėgimas nuo jos, bet gebėjimas kančią priimti bei per ją bręsti, vienijantis su Kristumi, kuris su begaline meile kentėjo, atrasti joje prasmę“ (37).

Jau Vatikano II Susirinkimas atkreipė dėmesį į svarbią Bažnyčios užduotį rūpintis žmogiškąja kančia. Dogminėje konstitucijoje *Lumen gentium* skaitome: „Kristus buvo Tėvo pasiųstas „nešti gerosios naujienos vargdieniams, paguosti tų, kurių širdis sugrudusi“ (plg. Lk 4, 18), „ieškoti ir gelbėti, kas buvo pražuvę“ (Lk 19, 10). Taip ir Bažnyčia apgaubia meile visus, kuriuos slegia žmogiškoji silpnybė; maža to, vargdieniuose ir kenčiančiuose ji atpažįsta savo vargdienio ir kenčiančio Steigėjo atvaizdą ir stengiasi palengvinti jų dalį, siekdama juose patarnauti Kristui“ (8). Bažnytinės bendruomenės humanitarinis ir dvasinis veikimas ligonių ir kenčiančiųjų labui per šimtmečius reiškėsi įvairiomis formomis, taip pat institucinėmis sveikatos apsaugos struktūromis. Čia norėčiau priminti įstaigas, tiesiogiai valdomas vyskupijų arba kilusias iš įvairių vienuolijų didžiadvasiškumo. Tai yra vertingas paveldas: „Meilė, idant galėtų būti tvarkinga bendruomeninė tarnyba, turi būti organizuota“ (enciklika *Deus caritas est*, 20). Prieš 25 metus įkurta Popiežiškoji sveikatos apsaugos darbuotojų sielovados taryba yra Bažnyčios rūpinimosi sveikatos apsauga dalis. Man norisi pridurti, kad dabartinėmis istorinėmis ir kultūrinėmis sąlygomis matomas dar didesnis poreikis, kad Bažnyčia dėmesingai ir plačiai dalyvautų padėdama ligoniams, taip pat visuomenėje gebėtų veiksmingai perteikti Evangelijos vertybes, siekiant apsaugoti žmogiškąją gyvybę visose vystymosi fazėse, nuo prasidėjimo iki natūralios pabaigos.

Čia norėčiau priminti Vatikano II Susirinkimo pabaigoje paskelbtą Žinią vargšams, ligoniams ir kenčiantiesiems. Susirinkimo tėvai rašo: „Visi jaučiantieji sunkią kryžiaus naštą, verkiantieji, <...> nežinomi kenčiantieji, įgykite drąsos: esate Dievo karalystės, vilties, laimės ir gyvenimo Karalystės mylimieji. Esate kenčiančio Kristaus broliai ir, jei norite, drauge su juo gelbėjate pasaulį“ (*Enchiridion Vaticanum*, I, n. 523, p. 313). Iš visos širdies dėkoju žmonėms, kurie „kasdien tarnauja ligoniams ir kenčiantiesiems“, kad „Dievo gailėstingumo apaštalavimas vis veiksmingiau atsilieptų į žmonių lūkesčius ir poreikius“ (Jonas Paulius II. Apaštališkoji konstitucija *Pastor bonus*, 152).

Šiais Kunigų metais mano mintys krypsta ypač į jus, mieli kunigai, „ligonių tarnai“, Kristaus, kuris turi pasiekti kiekvieną kančios paženklintą žmogų, užuojautos ženklai ir įrankiai. Raginu jus, brangūs kunigai, kad negailėtumėte pastangų jais rūpindamiesi ir juos guosdami. Laikas, praleistas šalia tų, kurie patiria išbandymus, pasirodo esąs vaisingas malone visiems kitiems sielovados aspektams. Galiausiai kreipiuosi į jus, brangūs ligoniai, ir prašau, kad melstumėtės ir aukotumėte savo kančias už kunigus, idant jie išliktų ištikimi savo pašaukimui, o jų tarnystė būtų apsti dvasinių vaisių ir naudinga visai Bažnyčiai.

Su šiais jausmais meldžiuosi už ligonius ir jiems padedančius asmenis, prašydamas Marijos Ligonių Sveikatos motiniškos globos, ir iš širdies suteikiu visiems apaštališkąjį palaiminimą.

Iš Vatikano 2009 m. lapkričio 22 d., Jėzaus Kristaus
Visatos Valdovo iškilmė

Benediktas XVI

Pamokslas 2009 m. Šventąją naktį

Brangūs broliai ir seserys!

„Kūdikis mums gimė! Sūnus duotas mums!“ (Iz 9, 5). Ką Izaijas, iš tolo žvelgdamas į ateitį, sako norėdamas paguosti Izraelį išbandymų ir tamsybių metu, tą angelas, iš kurio sklinda šviesos debesis, piemenims skelbia kaip dabartį: „Šiandien Dovydo mieste jums gimė Išganytojas. Jis yra Viešpats Mesijas“ (Lk 2, 11). Viešpats yra čia ir dabar. Nuo tos akimirkos Dievas tikrai yra „Dievas su mumis“. Nebėra tolimas Dievas, kurį kažkaip iš tolo gali nujausti per kūriniją ir sąžinę. Jis įžengė į pasaulį. Jis yra Artimasis. Prisikėlęs Kristus saviesiems – mums – pasakė: „Štai aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos“ (Mt 28, 20). Jums gimė Išganytojas: tai, ką angelas skelbė piemenims, Dievas dabar mums sako per Evangeliją ir savo šauklus. Ši žinia negali palikti mūsų abejingų. Jei tai tiesa, viskas yra kitaip. Jei tai tiesa, ji svarbi ir man. Tuomet ir aš, kaip piemenys, turiu pasakyti: bėgsiu į Betliejų pažiūrėti to Žodžio, kuris tapo tikrove. Evangelija ne be pagrindo pasakoja istoriją apie piemenis. Jie mums parodo, kaip deramai atsiliepti į mums skirtą žinią. Tad ką gi sako šie pirmutiniai Dievo įsikūnijimo liudytojai?

Apie piemenis pirmiausia sakoma, kad jie budėjo, ir žinia juos kaip tik todėl ir galėjo pasiekti. Kad žinia pasiektų mus, turime pabusti. Reikia tikrai tapti budriems. Ką tai reiškia? Sapnuojantysis nuo būdraujančiojo pirmiausia skiriasi tuo, jog pirmasis yra savo ypatingame pasaulyje. Su savuoju „aš“ jis uždarytas šiame sapno pasaulyje, kuris yra tik jo ir nesieja jo su kitais. Pabusti reiškia iš to ypatingojo „aš“ pasaulio įeiti į bendrąją tikrovę, į tiesą, kuri vienintelė mus visus vienija. Konfliktai pasaulyje, abipusis nesutaikomumas kyla iš to, kad esame užsisklendę savo interesuose bei nuomonėse, savo menkučiame asmeniniame pasaulyje. Savanaudiškumas – ir grupinis, ir individualus – laiko mus įkalinęs mūsų interesuose bei troškimuose, prieštaraujančiuose tiesai bei atskiriančiuose mus vienus nuo kitų. Pabuskite, sako mums Evangelija. Išeikite laukan ir įženkite į bendrą didžiąją tiesą, į vienatinio Dievo bendrystę. Pabusti – tai tarsi išsiugdyti jautrumą, leidžiantį pajusti Dievą, išvysti jo tylius ženklus, kuriais Jis nori mus vesti, daugialypes jo artumo žymes. Kai kurie žmonės apibūdina save kaip „religiškai nemuzikalius“. Gebėjimas suvokti Dievą atrodo kaip nedaugeliui rezervuota dovana. Ir iš tikrųjų, mūsų mąstysena ir elgsena, šiandienio pasaulio mentalitetas, mūsų įvairialypio patyrimo gama labai slopina Dievo pajautą, daro mus jo atžvilgiu „nemuzikalius“. Ir vis dėlto kiekvienoje sieloje atvirai ar paslėptai glūdi Dievo lūkestis, gebėjimas jį sutikti. Šio budrumo, šio pabudimo esminiams dalykams melskime sau ir kitiems, menamai „nemuzikaliesiems“, kurie iš tikrųjų trokšta, kad Dievas pasirodytų. Didis teologas Origenas kartą pasakė, jog jei turėtų malonę regėti taip, kaip regėjo Paulius, dabar (liturgijos metu) regėtų didžiulį angelų būrį (plg. *In Lc 23, 9*). Iš tiesų per šventąją liturgiją mus supa Dievo angelai ir šventieji. Jų viduryje yra pats Viešpats. Viešpatie, atverk mūsų širdžių akis, idant taptume budintys bei regintys ir tavo artybę galėtume atnešti kitiems!

Grįžkime prie Kalėdų Evangelijos. Ji mums pasakoja, kad piemenys, išgirdę angelo žinią, vieni kitiems kalbėjo: „Bėkime į Betliejų... Jie nusiskubino“ (Lk 2, 15 ir t.). Taip, jie nusiskubino. Kas jiems buvo paskelbta, buvo taip svarbu, kad jie iškart nuskubėjo. Iš tiesų, kas jiems buvo pasakyta, pranoko visus įprastinius dalykus. Tai pakeitė pasaulį. Gimė Išganytojas. Lauktasis Dovydo sūnus atėjo į pasaulį savo mieste. Kas galėjo būti už tai svarbiau? Žinoma, juos akino ir smalsumas, tačiau pirmiausia jaudulys dėl didžio dalyko, pasakyto jiems, mažutėliams ir tariamai nereikšmingiems žmonėms. Jie nusiskubino – nedelsdami. Mūsų kasdieniniame gyvenime būna kitaip. Dievo dalykai didžiūmai žmonių neatrodo pirmutinės svarbos, neatrodo, kad yra jiems skirti tiesiogiai. Ir mes, absoliuti

dauguma, mielai linę juos atidėti. Pirmiausia čia ir dabar daroma tai, kas neatidėliotina. Dievas gana dažnai atsiduria prioritetų sąrašo paskutinėje vietoje. Manoma, jog tai visada bus galima padaryti. Tuo tarpu Evangelija mums sako: didžiausia pirmenybė teiktina Dievui. Jei kas mūsų gyvenime ir padarytina neatidėliotinai, tai tik Dievo dalykai. Viena iš šventojo Benedikto regulos maksimų skamba taip: „Dievo darbo (t. y. liturgijos) atžvilgiu niekam neteiktina pirmenybė.“ Liturgija vienuoliams yra pirmutinis prioritetas. Visa kita eina po to. Šis pasakymas iš esmės galioja kiekvienam žmogui. Dievas yra svarbus, mūsų gyvenime apskritai svarbiausias. Šio prioriteto mus moko piemenys. Iš jų pasimokykime neleisti, kad mus prispaustų neatidėliotini kasdienio gyvenimo reikalai. Iš jų mokymės vidinės laisvės, mokėjimo atidėti visa kita, kad atsivertume Dievui, įsileistume jį į savo gyvenimą bei laiką. Laikas, skirtas Dievui ir, pradėdamas nuo Jo, artimui, niekada nėra prarastas laikas. Tai laikas, kuriame iš tikrųjų gyvename, kuriame gyvename visa savo žmogiškąją būtimi.

Kai kurie komentuotojai atkreipia dėmesį, kad pirmieji prie Jėzaus prakartėleje prisiartinę ir su pasaulio Atpirkėju susitikę piemenys, paprastos sielos. Išminčiai iš Rytų, atstovaujantys rangą ir vardą turintiems žmonėms, atėjo daug vėliau. Komentuotojai priduria: tai savaime suprantama. Juk piemenys gyveno greta. Jiems tereikėjo „nubėgti“ (plg. Lk 2, 15), kaip nubėgama pas kaimyną. O išminčiai gyveno toli. Norint pasiekti Betliejų, teko sukarti ilgą ir sunkų kelią. Jiems prireikė vadovo ir kelrodžio. Ir šiandien Viešpaties artybėje gyvena paprastos ir nuolankios sielos. Jos yra Jo, taip sakant, kaimynės ir nesunkiai gali nubėgti pas Jį. Tačiau dauguma mūsų, šiuolaikinių žmonių, gyvename toli nuo Jėzaus Kristaus, to, kuris tapo žmogumi, nuo pas mus atėjusio Dievo. Gyvename visiškai perimti filosofijų, reikalų ir darbų, nuo kurių kelias ligi prakartėlės tolimes. Dievui tenka įvairiopa mus vis pastūmėti ir mums padėti išsiveržti iš mūsų minčių bei užduočių brūzgynų ir atrasti Jo link vedantį kelią. Tačiau kelias visiems yra vienas. Visiems Viešpats duoda tinkamus ženklus. Jis visus kviečia, kad ir mes galėtume pasakyti: „Bėkime į Betliejų – pas prie mūsų prisiartinusį Dievą. Taip, Dievas leidosi kelionėn pas mus. Patys pas jį negalėtume nukakti. Jis ateina mūsų pasitikti. Jis nuėjo didžiąją kelio dalį. O dabar prašo: „Ateikite ir pamatykite, kaip aš jus myliu. Ateikite ir pamatykite – aš esu čia.“ *Transeamus usque Bethleem* – parašyta lotyniškojoje Biblijoje. Nueikime ten. Perženkime save. Leiskimės kelionėn pas Dievą įvairiais būdais – keliaukime pas Jį savo vidumi, tačiau kartu ir praktiniais keliais – per Bažnyčios liturgiją, tarnavimą artimui, kuriame manęs laukia Kristus.

Dar kartą tiesiogiai pasiklausykime Evangelijos. Piemenys kalbėjo vieni kitiems, kodėl turėtų leistis į kelią: „...pažiūrėti, kas ten įvyko, ką Viešpats mums paskelbė.“ Graikiškajame tekste paraidžiui parašyta: „pažiūrėti to Žodžio, kuris ten tapo tikrove“. Štai šios nakties naujybė: Žodis, kurį galima pamatyti. Juk jis tapo kūnu. Dievas, kurio paveikslas nevalia dirbdinti, nes kiekvienas paveikslas jį tik sumenkina, negana to, iškreipia, pats save leido pamatyti tame, kuris yra jo tikrasis paveikslas, kaip teigia Paulius (2 Kor 4, 4; Kol 1, 15). Jėzuje Kristuje, jo visame gyvenime ir veikloje, mirtyje ir prisikėlime galime patys regėti Dievo Žodį ir per tai gyvojo Dievo slėpinį. Štai toks yra Dievas. Angelas piemenims pasakė: „Štai jums ženklas: rasite kūdikį, suvystytą vystyklais ir paguldytą ēdžiose“ (Lk 2, 12. 16). Dievo ženklas, ženklas, duodamas piemenims ir mums, nėra sujaudinantis stebuklas. Dievo ženklas yra jo nusižeminimas. Dievo ženklas yra tai, kad jis padaro save mažą. Tampa kūdikiu. Leidžia save paliesti ir prašo mūsų meilės. Kaip labai mes, žmonės, trokštume kitokio, galingo ir nepaneigiamo Dievo galios bei didybės ženklo. Tačiau jo ženklas kviečia tikėti bei mylėti ir todėl teikia vilties: štai toks yra Dievas. Jis galingas ir Jis geras. Jis kviečia, kad mes pasidarytume panašūs į jį. Taip, į Dievą daromės panašūs, kai leidžiame šiam ženklui mus formuoti, kai patys mokomės nusižeminimo ir per tai tikrosios didybės, kai atsisakome prievartos ir naudojames vien tiesos bei meilės ginklais. Origenas, vadovaudamasis Jono Krikštytojo žodžiais, pagonybės esmę įžvelgė išreikštą akmenų įvaizdžiu: pagonybė yra nejautra, reiškia akmenų širdį, negebančią mylėti ir pajusti Dievo meilės. Apie pagonis jis sako: „Stokojantys jausmo ir proto jie pavirsta į akmenį ir medį“ (In Lc 22, 9). O Kristus trokšta dovanoti mums kūno širdį. Kai išvystame jį, Dievą, tapusį kūdikiu, mūsų širdys atsiveria. Šventosios nakties liturgijoje Dievas prisiartina prie mūsų kaip žmogus, kad taptume tikrai žmogiški. Dar kartą pasiklausykime Origeno: „Iš tiesų, kokia tau būtų nauda, jei Kristus kadaise būtų pasirodęs kūnu, bet neatėjęs į tavo sielą? Todėl melskimės, kad jis kasdien pas mus ateitų, ir mes galėtume ištartį: *Aš gyvenu, tačiau nebe aš, o gyvena manyje Kristus* (Gal 2, 20)“ (In Lc 22, 3).

Taip, to melskime šią Šventąją naktį. Viešpatie Jėzau Kristau, kuris gimei Betliejuje, atėik pas mus. Išenk į mane, į mano sielą. Perkeisk mane. Atnaujink mane. Mane ir mus visus iš akmenų ir medžio paversk gyvaisiais žmonėmis, kuriuose reikiassi tavo meilė ir perkeičiamas pasaulis. Amen.

Benediktas XVI

2009 m. Kalėdų žinia

Brangūs broliai ir seserys Romoje ir visame pasaulyje ir visi Viešpaties mylimi vyrai ir moterys!

*„Lux fulgebit hodie super nos,
quia natus est nobis Dominus. –*

Šviesybė šiandien užtvino mus,
nes gimė mums Viešpats.“

(Romos mišiolas, Kalėdų ryto Mišios, įžangos priegiesmis)

Ryto Mišių liturgija mums priminė, kad naktis praėjo, prasidėjo diena; mus užtvindo iš Betliejaus grotos sklindanti šviesa.

Tačiau Biblijoje ir liturgijoje mums pasakojama ne apie natūralią, bet apie kitokią, ypatingą, šviesą, tam tikru įstabiū būdu nukreiptą į „mus“, į tuos „mus“, dėl kurių „gimė“ Betliejaus Kūdikis. Šis „mes“ yra Bažnyčia, didžiulė pasaulinė šeima tikinčiųjų į Kristų, kurie kupini vilties laukė Išganytojo naujo gimimo ir šiandien slėpinyje švenčia nuolatinį šio įvykio dabartiškumą.

Iš pradžių prie Betliejaus ėdžių šis „mes“ žmonių akims buvo beveik neregimas. Kaip pasakojama Luko evangelijoje, be Marijos ir Juozapo, tai apėmė kelis paprastus piemenis, kurie atskubėjo išpėti angelo. Pirmųjų Kalėdų šviesa buvo kaip naktyje įžiebtas ugnis. Aplink tvyrojo tamsa, o oloje suspindo tikroji šviesa, „apšviečianti kiekvieną žmogų“ (plg. *Jn 1, 9*). Tačiau tai nutinka kukliai ir slėpingai, lygiai taip, kaip visoje išganymo istorijoje veikia Dievas. Jis mėgsta uždegti nedidelius šviesulius, kad paskui nušvistų milžiniškos erdvės. Kur šviesa priimama, ten išsižiebia tiesa ir meilė, kurios joje glūdi, ir paskui šviesa – tarsi per palytėjimą – sklinda koncentriškais apskritimais širdyse bei protuose tų, kurie laisvai atsiveria jos spindesiui ir savo ruožtu virsta šviesos šaltiniais. Bažnyčios kelias prasideda varganoje Betliejaus oloje; šimtmečių tėkmėje ji tampa Tauta ir šviesa žmonijai. Ir šiandien Dievas per sutinkančius Kūdikį įžiebia ugnį pasaulio naktyje, kviesdamas žmones Jėzujau atpažinti savo išganomosios bei išlaisvinamosios artybės „ženklą“ ir tikinčiųjų „mes“ išplėsti ligi visos žmonijos.

Visur, kur yra Dievo meilę priimantis „mes“, net sunkiomis sąlygomis suspindi Kristaus šviesa. Kaip Mer-

gelė Marija, Bažnyčia duoda pasauliui Jėzų, Sūnų, kurį pati gavo dovanai ir kuris atėjo išlaisvinti žmogaus iš nuodėmės vergijos. Kaip ir Marija, Bažnyčia nebijo, nes tas Kūdikis yra jos stiprybė. Tačiau ji jo sau nelaiko, bet siūlo Kūdikį visiems, jo nuoširdžiai ieškantiems, paprastiems žemės žmonėms, vargstantiesiems, smurto aukoms ir visiems, išsiilgusiems taikos gėrio. Žmonijai, smarkiai paveiktai sunkios ekonominės ir dar labiau moralinės krizės bei karų ir konfliktų skausmingų žaizdų, Bažnyčia, atjausdama žmogų ir likdama jam ištikima, šiandien drauge su piemenimis kartoja: „Bėkime į Betliejų“ (*Lk 2, 15*), ten atrasime savo viltį.

Bažnyčios „mes“ gyvena ten, kur gimė Jėzus, Šventojoje Žemėje, kad jos gyventojus kviestų atsisakyti bet kurios smurto bei keršto logikos ir naujomis jėgomis didžiadvasiškai žengti taikaus sugyvenimo keliu. Bažnyčios „mes“ yra ir kitose Artimųjų Rytų šalyse. Argi galima užmiršti neramumus Irake ir tas sąlygas, kuriomis šiame regione gyvena nedidelė Kristaus kaimenė? Kartais jai tenka patirti smurto bei neteisybų, tačiau ji visada stengiasi prisidėti prie civilizuoto sugyvenimo statydinimo ir priešinasi konfrontacijos bei artimo atmetimo logikai. Šri Lankoje, Korėjos pusiasalyje ir Filipinuose, taip pat kitose Azijos šalyse Bažnyčios „mes“ veikia kaip susitaikymo ir taikos raugas. Afrikoje Bažnyčia nepaliaujamai kelia savo balsą į Dievą, meldama užbaigti visus smurtinius piktnaudžiavimus Kongo Demokratinėje Respublikoje. Gvinėjos ir Nigerijos piliečius ji akina gerbti kiekvieno žmogaus teises ir plėtoti dialogą. Madagaskaro gyventojus ragina įveikti vidinius susiskaldymus ir vieniems kitus priimti. Bažnyčia visiems primena, jog, nepaisant nepaliaujamų tragedijų, išbandymų ir sunkumų, jie visi pašaukti vilčiai. Europoje ir Šiaurės Amerikoje Bažnyčios „mes“ skatina nugalėti egoistinę ir technokratinę mąstyseną, plėtoti visuotinę gerovę ir gerbti silpniausius asmenis, pradėdant dar negimusiais. Hondūre ji padeda vėl pasukti į demokratizacijos kelią. Bažnyčios „mes“ visoje Lotynų Amerikoje yra tapatybės veiksnys, tiesos ir meilės pilnatvė, kurios negali pamainyti jokia ideologija, kvietimas gerbti neatimamas kiekvieno žmogaus teises ir skatinti jo visapusią vystymąsi, teisingumo ir broliškumo žinia, vienybės šaltinis.

Ištikima savo Steigėjo įsakymui, Bažnyčia solidarizuojasi su visais nukentėjusiais nuo gamtos katastrofų ir skurdo, taip pat ir pasiturinčiose visuomenėse. Matydamas paliekančiuosius savo tėvynę dėl bado, nepakantos ar aplinkos smukimo, Bažnyčia kviečia šiuos žmones priimti. Vienu žodžiu, Bažnyčia visur skelbia Kristaus Evangeliją, nepaisydama persekiojimų, diskriminacijos, užpuodinėjimų ir kartais priešiško abejingumo – visa

tai, tiesą sakant, leidžia jai dalytis savo Mokytojo ir Viešpaties dalia.

Brangūs broliai ir seserys, kokia didelė dovana yra būti *visiems* atviros *bendrystės* dalimi! Būtent iš Švenčiausiosios Trejybės bendrystės širdies į pasaulį atėjo Emanuelis, Jėzus, „Dievas su mumis“. Kaip Betliejaus piemenys, kontempliuokime šį meilės ir šviesos slėpinį kupinį nuostabos ir dėkingumo! Visiems linksmų Kalėdų!

Benediktas XVI

Pamokslas per šv. Mišias pirmąją 2010-ųjų metų dieną

Garbingieji broliai,
gerbiami ponai ir ponios,
brangūs broliai ir seserys!

Pirmąją Naujųjų metų dieną turime džiaugsmo ir malonės kartu švęsti Švenčiausiosios Dievo Motinos ir Pasaulinės taikos dieną. Abiem atvejais švenčiame Kristų, Dievo Sūnų, gimusį iš Mergelės Marijos, ir mūsų taiką! Visiems čia susirinkusiems, atstovaujantiems pasaulio tautoms, Romos Bažnyčiai ir pasaulinei Bažnyčiai, kunigams ir tikintiesiems bei visiems, kurie girdi ir mato mus per radiją ir televiziją, kartoju seno palaiminimo žodžius: „Tepažvelgia Viešpats į tave maloniai ir suteikia ramybę!“ (Sk 6, 26). Kaip tik Veido ir veidų temą šiandien norėčiau paplėtoti Dievo žodžio šviesoje. Dievo veidas ir žmonių veidai – tai tema, įgalinanti suvokti taikos pasaulyje problemas.

Pirmajame skaitinyje iš Skaičių knygos ir atsakomojoje psalmėje išgirdome kelis pasakymus, kuriuose minima Dievo veido metafora: „Teleidžia Viešpats šviesti tau savo veidą ir tebūna tau maloningas“ (Sk 6, 25); „Tebūna mums Dievas maloningas, telaimina mus ir tešviečia mums jo veidas, kad tavo kelias būtų žinomas žemėje, visoms tautoms tavo išgelbėjimas“ (Ps 67, 2–3). Veidas išreiškia asmenį, tai, kas daro jį atpažįstamą ir kas atspindi jausmus, mintis, širdies sumanymus. Dievas savo prigimtimi neregimas, tačiau Biblijoje jam šis įvaizdis vis dėlto taikomas. Parodyti veidą – tai parodyti savo palankumą, veido slėpimas reiškia pyktį ir panieką. Išėjimo knygoje sakoma: „Viešpats kalbėdavo su Moze veidas į veidą, kaip žmogus kalba su savo bičiuliu“ (Iš 33, 11). Ir būtent Mozei Viešpats pažada amžiams savo artumą nepakartojama formule: „Palengvindamas tau našta, mano veidas eis su tavimi“ (Iš 33, 14). Psalmėse tikintieji apibūdinami kaip ieškantys

Dievo veido (Ps 27, 8; 105, 4), besistengiantys išsvysti jį per kulto apeigas (Ps 42, 3), jose sakoma, kad jie, dorieji, galės regėti „jo veidą“ (Ps 11, 7).

Visame Biblijos pasakojime matome, kad Dievo veidas vis labiau atidengiamas, kol galiausiai pilnatviškai apreiškiamas Jėzuje Kristuje. „Atėjus laiko pilnatvei, – ir šiandien primena mums apaštalas Paulius, – Dievas atsiuntė savo Sūnų“ (Gal 4, 4); ir iškart priduria: „gimusį iš moters, pavaldų įstatymui“. Dievo veidas įgijo žmogaus veido pavidalą, tapo regimas ir atpažįstamas Mergelės Marijos Sūnuje. Todėl ją pagerbiame iškiliausiu Dievo Motinos titulu. Ji, širdyje saugojusi dieviškosios motinystės paslaptį, pirmutinė išvydo žmogumi tapusio Dievo veidą menkučiame savo iščių vaisiuje. Motiną su ką tik gimusiu kūdikiu sieja labai ypatingas, nepakartojamas ir tam tikru būdu išskirtinis ryšys. Pirmas veidas, kurį kūdikis išvysta, yra motinos veidas, ir šis vaizdas esmingai nulemia jo santykį su gyvenimu, su kitais, su Dievu, esmingai nulemia, ar jis galės tapti „ramybės sūnumi“ (plg. Lk 10, 6). Tarp gausių Mergelės Marijos ikonų tipų bizantinėje tradicijoje yra „švelnumo Dievo Motinos“ tipas, kai kūdikėlis Jėzus ir motina vaizduojami skruostas prie skruosto. Kūdikis žvelgia į motiną, o ši į mus, tarsi trokšdama besimeldžiančiam stebėtojai atspindėti švelnumą Dievo, nužengusio iš dangaus ir tapusio kūnu Žmogaus Sūnuje, kurį ji laiko rankose. Šioje Marijos ikonoje galime kontempliuoti tai, kas yra paties Dievo, – neapsakomos meilės, paakinusios jį atiduoti „savo viengimį Sūnų“ (Jn 3, 16), ženklą. Tačiau toje pačioje ikonoje per Mariją mums parodomas veidas Bažnyčios, mums ir visam pasauliui atspindinčios Kristaus šviesą, tos Bažnyčios, kurioje Geroji Naujiena pasiekia kiekvieną žmogų: „Taigi tu jau nebe vergas, bet įvaikis“ (Gal 4, 7) – vėl skaitome šventojo Pauliaus laiške.

Broliai vyskupai ir kunigai, ponai pasiuntiniai, brangūs bičiuliai! Apmąstyti Dievo ir žmogaus veido slėpinį yra tinkamiausias kelias į taiką. Juk ši prasideda nuo pagarbų žvilgsnio, kuriuo kito veide atpažįstamas asmuo, kad ir kokios būtų spalvos, tautybės, kalbos ir religijos. Tačiau kas, jeigu ne Dievas, gali garantuoti, taip sakant, žmogaus veido „gylį“? Iš tiesų, tik turėdami Dievą širdyje, pajėgiame kito veide atpažinti brolių, ne priemonę tikslui siekti, bet tikslą patį savaime, ne varžovą ir priešą, bet kitą „aš“, žmogiškosios būties begalinio slėpinio aspektą. Mūsiškasis pasaulio ir ypač į mus panašiuųjų suvokimas iš esmės priklauso nuo Dievo Dvasios buvimo mumyse. Tai savotiškas „aidas“: kieno širdis tuščia, tas suvokia tik plokščius vaizdus be gylio. Ir priešingai, juo daugiau mumyse apsigyvena Dievas, juo imlesni esame jo buvimui visame kame, kas mus supa, – visuose kūriuose, pirmiausia kituose žmonėse. Vis dėlto kai kada

nelengva atšiaurus gyvenimo ir blogio paženkliną veidą branginti ir laikyti Dievo apsireiškimu. Norėdami vieni kitus pripažinti bei gerbti tokius, kokie iš tikrųjų esame, turime remtis bendrojo Tėvo, kuris mus visus nepaisydamas mūsų ribotybų bei klaidų myli, veidu.

Nuo mažens svarbu ugdyti pagarbą artimui, net jei jis kitoks negu mes. Šiandien vis įprastesnės darosi mokyklos klasės, sudarytos iš įvairių tautybių vaikų, tačiau net jei to nėra, jų veidai pranašauja žmoniją, kurią ugdyti esame pašaukti, – šeimų ir tautų šeimą. Juo mažesni šie vaikai, juo labiau kelia mums švelnumą ir džiaugsmą dėl nekaltumo bei broliškumo, kuris gana akivaizdus: nors ir skirtingi, jie lygiai taip pat verkia ir juokiasi, spontaniškai bendrauja, kartu žaidžia... Vaikų veidai yra tartum Dievo žvilgsnio į pasaulį atspindys. Tad kodėl turėtume nuginti jų šypsenas? Užnuodyti jų širdis? Deja, tragiška švelnumo Dievo Motinos ikonos priešingybė yra skausmingi daugybės vaikų bei jų motinų, kamuojamų smurto ir karo, – pabėgėlių, išvartųjų, migrantų vaizdai. Veidai, paženklini bado ir ligų, iškreipti skausmo ir nevilties. Nekaltų vaikų veidai tyliai žiūri į mūsų atsakomybę: jų bejėgiškumo akivaizdoje griūva visi neteisingi karo ir smurto pateisinimai. Tiesiog turime grįžti prie taikos projektų, atsisakyti bet kokių ginklų ir visi kartu statydinti žmogaus vertesnę pasaulį.

Mano žinia šiandienės 43-iosios Pasaulinės taikos dienos proga „Jei nori puoselėti taiką, saugok kūriniją“ kaip tik ir pateikiama Dievo veido ir žmonių veidų perspektyvoje. Išties galime patvirtinti, kad žmogus kūrinčius gerbti geba tiek, kiek savo dvasioje nešioja pilnatvišką gyvenimo prasmę, priešingu atveju, jis links menkai vertinti save bei savo aplinką ir negerbs nei aplinkos, nei kūrinijos. Kas kosmose geba atpažinti Kūrėjo neregimojo veido atspindį, tas linkęs labiau mylėti kūrinčius, būti jautresnis jų simbolinei vertei. Pirmiausia Psalmių knyga kupina tokio tikrai žmogiško santykio su gamta – dangumi, jūra, kalnais, kalvomis, upėmis, žvėrimis – liudijimų: „Viešpatie, kokie įvairūs tavo kūriniai! – sušunka psalmininkas. – Kaip išmintingai juos visus sukūrei! Tavo kūrinčių pilna žemė“ (Ps 104, 24).

Ypač „veido“ perspektyva kviečia apmąstyti tai, ką toje žinioje pavadinau „žmogiškąja ekologija“. Iš tiesų pagarba žmogui ir kūrinijos apsauga artimai susijusios. „Pareigos aplinkai išplaukia iš pareigų asmeniui, kuris palaiko santykį su kitais“ (ten pat, 12). Kai žmogus save pažemina, pažeminama ir aplinka, kurioje jis gyvena; kai kultūra linksta į nihilizmą, to padarinių neišvengia nė gamta. Žmogaus veidas ir aplinkos „veidas“ daro vienas kitam įtaką: „Jei visuomenėje žmogiškoji ekologija gerbiama, iš to nauda ir aplinkos ekologijai“ (ten pat; plg. Enciklika *Caritas in verita-*

te, 51). Todėl dar kartą kviečiu investuoti į ugdymą ir, nesitenkinant būtinu techninių-mokslinių sąvokų perteikimu, taikytis į erdvesnę ir gilesnę „ekologinės atsakomybės suvokimą“, besiremiantį pagarba žmogui ir jo pagrindinėmis teisėmis bei pareigomis. Tik taip išsipareigojimas aplinkai tikrai galės tapti taikos siekio ugdymu ir taikos statydinimu.

Brangūs broliai ir seserys, Kalėdų laikotarpiu yra viena psalmė, kurioje, be kitų, pateikiamas didingas pavyzdys, kaip Dievo atėjimas perkeičia kūriniją ir duoda pradžią savotiškai kosminei šventei. Šis himnas prasideda visuotiniu kvietimu garbinti Dievą: „Giedokite Viešpačiui naują giesmę, visa žeme, giedok Viešpačiui! Giedokite Viešpačiui, garbinkite jo vardą“ (Ps 96, 1–2). Nuo tam tikro momento tas akinimas džiaugtis imamas taikyti visai kūrinijai: „Dangūs tesilinksmina, žemė tedžiūgauja; jūra ir visa, kas joje, teūžia! Laukai ir visa, kas juose, tebūna smagūs! Tada visi miško medžiai giedos iš džiaugsmo“ (Ps 96, 11–12). Tikėjimo šventė virsta žmogaus ir kūrinijos švente – švente, kuri per Kalėdas išreiškiama medžių, gatvių, namų puošimu. Mergelė Marija parodo Kūdikėlį Jėzų Betliejaus piemenims, garbinantiems ir šlovinantiems Dievą (plg. Lk 2, 20); Bažnyčia atnaujina slėpinį kiekvienos kartos žmonėms ir rodo jiems Dievo veidą, idant jie, Jo palaiminti, galėtų žengti taikos keliu.

Benediktas XVI

Apie Kristaus gimimo šventę

2009 m. gruodžio 23 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Kalėdų novena, kurią švenčiame šiomis dienomis, Bažnyčia kviečia mus intensyviai ir giliai gyventi pasirengimu Išganytojo gimimui, kuris jau visai čia pat. Visi širdyje trokštame, kad ateinanti Kalėdų šventė karštligiškoje mūsų dienų veikloje suteiktų giedro ir stipraus džiaugsmo, leidžiančio ranka palytėti Viešpaties gerumą ir pripildyti mus naujų jėgų.

Kad galėtume geriau suvokti Viešpaties gimimo reikšmę, norėčiau glaustai apžvelgti šios išskilmės istorinę kilmę. Iš tiesų, liturginiai Bažnyčios metai iš pradžių plėtojosi prasidedami ne nuo Kristaus gimimo, bet

nuo tikėjimo Priskėlimu: Kristaus priskėlimas yra krikščioniškojo tikėjimo pagrindas, Evangelijos pagrindas, pagimdęs Bažnyčią. Todėl būti krikščionimis reiškia gyventi velykiškai, susiejant save su dinamika, kylančia iš krikšto, kuriuo esame numarunami nuodėmei, kad gyventume su Dievu (plg. *Rom 6, 4*).

Tai, kad Jėzus gimė gruodžio 25 d., pirmasis aiškiai tvirtino Ipolitas Romietis savo *Danielio knygos* komentaruose, parašytuose apie 204-uosius. Nėgana to, vienas egzegetas atkreipia dėmesį, kad šią dieną būdavo švenčiama Judo Makabėjaus 164 m. pr. Kr. įsteigta Jeruzalės šventyklos dedikacijos šventė. Datų sutapimas reikštų, kad su Jėzumi, pasirodančiu kaip Dievo šviesa naktį, iš tiesų tikrove virsta šventyklos pašventinimas, Dievo atėjimas į mūsų žemę.

Krikščionijoje Kalėdų šventė apibrėžta pavidalą įgijo ketvirtajame amžiuje, pamainydama romėniškosios *sol invictus*, nenugalimos saulės, šventę. Taip buvo parodyta, kad Kristaus gimimas yra tikrosios šviesos pergalė prieš blogio ir nuodėmės tamsą. Tačiau nepakartojama ir intensyvi dvasinė aplinka, gaubianti Kalėdas, išsirutuliojo viduramžiais šv. Pranciškaus Asyžiečio, stipriai mylėjusio žmogų Jėzų, Dievą su mumis, dėka. Jo pirmasis biografas Tomas Celanietis *Vita seconda* pasakoja, kad šv. Pranciškus „labiau negu bet kurią kitą šventę, Kalėdas švėsdavo su neapsakomu džiaugsmu. Jis sakydavo, jog tai švenčių šventė, nes tą dieną Dievas tapo Kūdikieliu ir žindo krūtį kaip visi žmonių vaikai“ (*Fonti Francescane*, Nr. 199, p. 492). Iš tokio ypatingo pamaldumo Įsikūnijimo slėpiniui kilo Kalėdų šventimas Grečo (*Greccio*) miestelyje. Taip švęsti Pranciškų tikriausiai įkvėpė jo piligriminė kelionė į Šventąją Žemę ir prakartėlės Romos Didžiojoje Švenčiausiosios Marijos bažnyčioje. Asyžiaus neturtėlis troško konkrečiai, gyvai ir dabartiškai patirti nuolankią Kūdikielio Jėzaus gimimo įvykio didybę ir pasidalyti savo džiaugsmu su kitais.

Pirmojoje biografijoje Tomas Celanietis pasakoja apie Betliejaus naktį Greče gyvai ir jaudinamai, esmingai prisidėdamas prie šio gražiausio Kalėdų papročio – prakartėlės – paplitimo. Grečo naktis sugražino krikščionijai Kalėdų šventės intensyvumą bei grožį, mokė Dievo tautą suvokti jos autentiškiausią žinią bei nepaprastą šilumą, mylėti ir šlovinti Kristaus žmogiškumą. Toks ypatingas artinimasis prie Kalėdų suteikė krikščionių tikėjimui naują matmenį. Velykos kreipė žvilgsnį į mirtį nugalincio, naują gyvenimą pradedančio ir būsimą pasaulio vilties mokančio Dievo galią. Šv. Pranciškus ir jo Kalėdų šventimas išryškino Dievo beginklę meilę, jo nusižeminimą ir gerumą, kurie Žodžio įsikūnijimu žmogui parodomi trokštant pamokytį naujos gyvenimosios bei naujo būdo mylėti.

Celanietis pasakoja, kad tą Kalėdų naktį Pranciškus patyręs įstabią viziją. Jis pamatė ėdžiose gulintį kūdikį; Pranciškui prisiartinus, kūdikis pabudo. Celanietis priduria: „Šis regėjimas atitiko tikrovę, nes Kūdikielis Jėzus iki tol iš tikrųjų daugelio širdyje buvo nugrimzdęs į užmaršties miegą. Jo tarno Pranciškaus dėka atminimas atgijo ir neišdildomai įsirežė į atmintį“ (*Vita prima*, op. cit., Nr. 86, p. 307). Šiuo paveikslu labai tiksliai apibūdinama, kaip Pranciškaus gyvas tikėjimas Kristaus žmogiškumu ir to meilė virto krikščioniška Kalėdų švente – atradimu, jog Dievas apsireiškia smulkučiais Kūdikielio Jėzaus piršteliais. Šv. Pranciškaus dėka krikščionių tauta galėjo suvokti, kad per Kalėdas Dievas tikrai tapo Emanueliu, Dievu su mumis, nuo kurio mūsų nebeskiria jokia pertvara ar tolybė. Kaip Kūdikielis Dievas toks artimas kiekvienam iš mūsų, jog nesibaimindami galime į jį kreiptis sakydami „tu“ ir palaikyti gilios meilės bei pasitikėjimo kupiną ryšį, koks būna su naujagimiu.

Šiame Kūdikielyje iš tikrųjų atsiskleidžia Dievas Meilė: Dievas ateina be ginklų, be galios, nes nenori užkariauti, taip sakant, iš išorės, bet trokšta būti žmogaus priimtas laisvai. Dievas tampa beginkliu Kūdikiu, kad nugalėtų žmogaus puikybę, smurtingumą ir troškimą turėti. Jėzuje Dievas prisiėmė šį varganą bei beginklį būvį norėdamas užkariauti meile ir atvesti prie mūsų pačių tikrosios tapatybės. Turėtume neužmiršti, jog aukščiausias Jėzaus Kristaus titulas yra „Sūnus“ – Dievo Sūnus. Dieviškasis iškilumas nusakomas žodžiu, pratęsiančiu nuorodą į Betliejaus ėdžių paprastumą, nepakartojamai atitinkantį jo dieviškumą, kuris yra „Sūnaus“ dieviškumas.

Jo kaip Kūdikiio būvis mums taip pat parodo, kaip galime surasti Dievą ir džiaugtis jo artumu. Tik Kalėdų šviesoje galime suprasti Jėzaus žodžius: „Jeigu neatsiversite ir nepasidarysite kaip vaikai, neįeisite į dangaus karalystę“ (*Mt 18, 3*). Kas nėra supratęs Kalėdų slėpinio, nėra supratęs ir esminio krikščioniškosios egzistencijos elemento. Kas nepriima Jėzaus vaiko širdimi, tas negali įeiti į Dangaus karalystę. Būtent tai Pranciškus norėjo priminti savo meto ir visų amžių iki šiandien krikščionijai. Melskime Viešpatį, kad jis suteiktų mūsų širdims to paprastumo atpažinti šiame Kūdikiuje Viešpatį, kaip Greče Pranciškus. Tai ir mes patirsime, kas, pasak Tomo Celaniečio, nutiko piemenims Šventąją naktį (plg. *Lk 2, 20*) – „Kiekvienas grįžo namo kupinas neapsakomo džiaugsmo“ (*Vita prima*, op. cit., Nr. 86, p. 479).

To nuoširdžiai linkiu jums visiems, jūsų šeimoms ir artimiesiems. Visiems linksmų Kalėdų!

Benediktas XVI

Apie Joną Solsberietį

2009 m. gruodžio 16 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Šiandien susipažinsime su Jonu Solsberiečiu, priklausiusiu vienai iš svarbiausių viduramžių filosofinių bei teologinių mokyklų – Šartro katedros mokyklai Prancūzijoje. Kaip ir teologai, apie kuriuos kalbėjau praėjusiomis savaitėmis, jis irgi mums padeda suprasti, kaip tikėjimas, derantis su teisėtais proto siekais, kreipia mąstymą į apreikštąją tiesą, kurioje glūdi tikrasis žmogaus gėris.

Jonas gimė tarp 1100 ir 1120 m. Solsberyje (*Salisbury*), Anglijoje. Skaitydami jo kūrinius, pirmiausia gausų epistoliarinį palikimą, sužinome svarbiausius gyvenimo faktus. Maždaug dvylika metų nuo 1136-ųjų iki 1148-ųjų jis buvo atsidėjęs studijoms ir lankė geriausias to meto mokyklas, kur klausėsi garsių mokytojų paskaitų. Nuvyko į Paryžių, paskui į Šartrą, į aplinką, labiausiai paveikusia jo lavinimąsi. Ten jis persiėmė dideliu kultūriniu atvirumu, susidomėjo spekuliatyviomis problemomis ir ėmė vertinti literatūrą. Kaip dažnai anais laikais, geriausius studentus vyskupai ir valdovai kviesdavosi artimai bendradarbiauti. Taip nutiko ir Jonui Solsberiečiui. Jo geras draugas Bernardas Klervietis pristatė jį Teobaldui, Kenterberio (Anglijos primo rezidencijos) arkivyskupui, kuris mielai priėmė jį į savo dvasininkų gretas. Vienuolika metų, nuo 1150-ųjų iki 1161-ųjų, Jonas buvo senojo arkivyskupo sekretorius ir kapelionas. Nenuilstamai uoliai toliau studijuodamas, ji sykiu plėtojo intensyvią diplomatinę veiklą: dešimt kartų keliavo į Italiją rūpindamasis Karalystės ir Anglijos Bažnyčios ryšiais su popiežiumi. Be to, popiežius tais metais buvo Adrianas IV, anglas ir artimas Jono Solsberiečio draugas. 1159 m. Adrianui IV mirus, Anglijoje tarp Karalystės ir Bažnyčios kilo didelė įtampa. Karalius Henrikas II ketino savo valdžiai palenkti vidinį Bažnyčios gyvenimą ir apriboti jos laisvę. Tokia laikysena sukėlė neigiamą Jono Solsberiečio reakciją ir Teobaldo įpėdinį Kenterberio arkivyskupo soste Tomą Beketą paskatino ryžtingai priešintis. Tomui Beketui dėl šios priežasties teko išvykti tremtinį į Prancūziją. Jonas Solsberietis jį lydėjo ir liko jam tarnauti, kartu visada siekdamas Anglijos susitaikymo. Jonui ir Tomui Beketui grįžus į Angliją, 1170 m. pastarasis savo katedroje buvo užpultas ir nužudytas. Miręs kankinio mirtimi, jis tautos iškart imtas gerbti. Jonas ištikimai tarnavo Tomo įpėdiniui, kol pats

buvo išrinktas Šartro vyskupu, kuriuo tarnavo nuo 1176-ųjų iki 1180-ųjų, savo mirties metų.

Iš Jono Solsberiečio raštų norėčiau išskirti du, laikomus jo pagrindiniais veikalais, elegantiškai graikų kalba pavadintus *Metalogicon* (Dėl logikos apgynimo) ir *Policraticus* (Valdymo vyras). Pirmajame kūrinyje – ne be subtilios ironijos, būdingos daugeliui išsilavinusių žmonių, – jis atmeta požiūrį tų, kurie per siauriai suvokia kultūrą, traktuodami ją kaip tuščią iškalbą, nenaudingus žodžius. Jonas giria kultūrą, tikrąją filosofiją, tai yra tvirto mąstymo ir komunikacijos, kaip veiksmingo žodžio, susitikimą. Jis rašo: „Kaip proto neapšviesta iškalba yra ne tik lengvabūdiška, bet ir akla, lygiai taip ir išmintis, nesinaudojanti žodžiu, ne tik silpna, bet ir tam tikru atžvilgiu luošą: mat jei bežodė išmintis kartais gali būti naudinga ginčijantis su savo sąžine, tai ji retai ir mažai būna naudinga visuomenei“ (*Metalogicon* 1, 1, PL 199, 327). Labai aktualus mokymas. Šiandien tai, ką Jonas apibrėžė kaip „iškalbą“, t. y. galimybė komunikuoti vis įmantresnėmis ir plačiai paplitusiomis priemonėmis, labai išaugo. Vis dėlto juo labiau išliko būtinybė perteikti „išminties“ kupinas žinias, taigi žinias, įkvėptas tiesos, gėrio ir grožio. Tai didžiulė atsakomybė, pirmiausia tenkanti žmonėms, besidarbuojantiems įvairialypėje ir daugiasluoksneje kultūros, komunikavimo, žiniasklaidos srityje. O tai aplinka, kur galima galingai skelbti Evangeliją.

Kūrinyje *Metalogicon* Jonas gilinaisi į logikos problemas, jomis anuo metu labai domėtasi; čia kyla pamatinis klausimas: ką žmogaus protas gali pažinti? Ligi kokio lygmens jis gali patenkinti kiekvienam žmogui duotą troškimą pažinti tiesą? Jonas Solsberietis užima saikingą poziciją, remdamasis kelių Aristotelio ir Cicerono traktatų mokymais. Pasak jo, žmogaus protas paprastai pasiekia pažinimo, kuris yra ne neginčijamas, bet tikėtinas ir abejotinas. Žmogaus pažinimas – tokia jo išvada – yra netobulas, kadangi pavaldus baigtinybei, žmogaus ribotumui. Tačiau jis auga ir tobulėja padedamas patyrimo ir išrutuliotų teisingų bei nuoseklių samprotavimų, gebančių nustatyti sąsajas tarp sąvokų ir tikrovės diskutuojant, lyginant ir sulig kiekviena karta vis turtingesnių žinių dėka. Tik Dieve yra tobulas pažinimas, žmogui bent iš dalies suteikiamas tikėjimu priimtame Apreiškime, todėl tikėjimo mokslas, teologija, išskleidžia proto potencialias galimybes ir leidžia nusižemėjusiai augti Dievo slėpinių pažinimu.

Tikintysis ir teologas, gilinantys tikėjimo lobį, taip pat atsiveria praktiniam žinojimui, kuris teikia kasdienių poelgių, t. y. moralinių įstatymų ir dorybių

praktikavimo, gaires. Jonas Solsberietis rašo: „Dievo gailėstingumas parūpino įstatymą, nustatantį, kokius dalykus pažinti naudinga, ir mums parodantį, kas leistina apie Dievą pažinti ir ligi kokios ribos tyrinėjimas teisėtas... Juk šiame įstatyme glūdi nedviprasmiška ir aiški Dievo valia, idant kiekvienas iš mūsų žinotų, kas būtinai darytina“ (*Metalogicon* 4, 41: PL 199, 944–945). Pasak Jono Solsberiečio, egzistuoja objektyvi ir nekintama tiesa, kurios versmė yra Dievas, tiesa, prieinama žmogaus protui ir susijusi su praktiniu bei socialiniu elgesiu. Galvoje turima prigimtinė teisė, kuria, norint skatinti bendrąjį gėrį, turėtų remtis žmonių įstatymai ir politinė bei religinė vyresnybė. Ši prigimtinė teisė išsiskiria savybe, Jono vadinama *aequitas* (teisingumu), t. y. kiekvienam asmeniui priskyrimu jam priklausančių teisių. Iš jos išplaukia priesakai, teisėtai galiojantys visose tautose ir jokių būdu nepanaikintini. Tokia yra pagrindinė *Policraticus* tezė. Šiame filosofijos ir politinės teologijos traktate Jonas Solsberietis apmąsto sąlygas, kuriomis valdančiųjų elgesys tampa teisėtas ir leistinas.

Nors kiti šiame veikale aptariami argumentai susiję su istorinėmis aplinkybėmis, kuriomis jis buvo parašytas, teisingumo tarpininkaujamo santykio tarp prigimtines teologijos ir pozityviosios teisinės tvarkos tema dar ir šiandien labai aktuali. Mat mūsų laikais kai kuriose šalyse nerimą kelia vis didesnė perskyra tarp proto, turinčio atrasti su žmogaus kilnumu susijusias vertybes, ir laisvės, privalančios jas priimti bei skatinti. Galbūt Jonas Solsberietis šiandien mums primintų, jog teisingumą (*aequitas*) atitinka tik įstatymai,

apsaugantys žmogaus gyvybės šventumą ir atmetantys abortų, eutanazijos ir nežabotų genetinių eksperimentų teisėtumą; įstatymai, gerbiantys vyro ir moters santuokos kilnumą, besiremiantys teisingu valstybės pasaulietišku, visados apimančiu religijos laisvės apsaugą, ir nacionalinėje bei tarptautinėje plotmėje laiduojantys subsidiarumą bei solidarumą. Priešingu atveju viskas neišvengiamai baigsis tuo, ką Jonas Solsberietis vadina „kunigaikščių tironija“, arba, kaip pasakytume mes, „reliatyvizmo diktatūra“ – reliatyvizmo, kuris, kaip priminiau prieš kelerius metus, „nieko nepripažįsta kaip baigtinio ir vieninteliu matu laiko tik savo „aš“ ir savo geismus“ (*Missa pro eligendo Romano Pontifice*, 2005 04 19).

Savo paskutinėje enciklikoje *Caritas in veritate* kreipiausi į geros valios žmonės, dedančius pastangas, kad socialinė ir politinė veikla niekada nebūtų atsieta nuo objektyvios tiesos apie žmogų ir jo kilnumą, ir parašiau: „Tiesos ir meilės, kurią tiesa parodo, neįmanoma pasigaminti, jas galima tik priimti. Jų galutinė versmė yra ne žmogus, kuris ir negali ja būti, bet Dievas, tai yra Tas, kuris yra Tiesa ir Meilė. Toks principas visuomenei bei vystymuisi labai svarbus, nes nei viena, nei kita negali būti vien žmogaus vaisius; lygiai taip pat žmogaus ir tautų pašaukimas vystytis remiasi ne vien žmogaus sprendimu, bet yra įrašytas į už mus pirmesni planą, keliantį mums pareigą, kurią savanoriškai turime prisiimti“ (52). Kad teisingumas taptų tikrove, turime mėginti priimti šį už mus pirmesni planą, šią tiesą. Tačiau jį atrasti ir priimti galime tik širdimi, valia ir protu, ištyrintais Dievo šviesos.

Evangelijos žinios tūkstantmetei Lietuvai jubiliejinių metų užbaigimas

Gruodžio 26-ąją, antrąją šv. Kalėdų dieną, 12 val. iškilmingu Eucharistijos šventimu Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje Kaune užbaigti Evangelijos žinios tūkstantmetei Lietuvai jubiliejiniai metai. Liturgijai vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, koncelebravo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila, Panevėžio vyskupas emeritas Juozas Preikšas, Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, LVK generalinis sekretorius mons. Gintaras Grušas, gausus būrys dvasininkų – dekanų, parapijų klebonų, įvairiose arkivyskupijos institucijose, bažnyčiose ir rektoratuose tarnaujančių kunigų.

Pradėdamas šv. Mišias arkiv. S. Tamkevičius pasveikino šv. Kalėdų sulaukusius brolius vyskopus, kunigus, vienuolius, valdžios žmones, gausiai iškilnėse dalyvavusius tikinčiuosius. Ganytojas pakvietė dėkoti Viešpačiui už praėjusius metus, kai buvo minimas Evangelijos žinios tūkstantmetei Lietuvai jubiliejus, ir mintis kreipti į 2010-uosius, kurie LVK nutarimu paskelbti Padėkos Dievui už laisvę metais. Susirinkusieji taip pat buvo paraginti melstis už visos Lietuvos žmones, kad Betliejaus Kūdikis rastų vietas jų širdyse, teiktų jiems ramybės, džiaugsmo ir vilties. Šį ganytojo palinkėjimą ir maldos kvietimą turėjo galimybę girdėti visi šalies gyventojai – pamaldas tiesiogiai transliavo nacionalinė televizija. Jų metu giedojo KTU choras „Jaunystė“, vadovaujamas Danguolės Beinartės.

Šventimai

Sausio 10-ąją, švenčiant Kristaus Krikšto sekmadienį, Kauno arkikatedroje bazilikoje per sumos šv. Mišias gausiai dalyvavusių Kauno arkivyskupijos bei kitų vyskupijų dvasininkų, seminarijos vadovybės, tikinčiųjų bendruomenės, šventinamųjų artimųjų akivaizdoje arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius diakono šventimus suteikė **Nerijui Šmerauskui**, o kunigų – diakonams **Petrui Mackevičiui** ir **Tomui Trečiokui**.

Paskyrimai

Kauno arkivyskupijoje

Diak. **Nerijus Šmerauskas** diakono tarnystę atliks Kaune, Pal. Jurgio Matulaičio parapijoje.

Kun. **Petras Mackevičius** paskirtas Raseinių parapijos vikaru.

Kun. **Tomas Trečiokas** paskirtas Kėdainių Šv. Juozapo parapijos vikaru.

Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, atsižvelgdamas į kunigo **Rimo Skinkaičio** prašymą, atleido jį iš Kauno kunigų seminarijos vicerektoriaus pareigų.

Atsižvelgdamas į *Pasaulinės Marijos radijo šeimos* prezidento Emanuele Ferrario prašymą, Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius atleido kunigą **Oskarą Petrą Volskį** nuo visų įpareigojimų Lietuvos *Marijos radijuje* ir įpareigojo įsitraukti į sielovadinį darbą Kauno arkikatedroje bazilikoje. -Kn-

Šiaulių vyskupijoje

Šiaulių Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijos klebonas kun. **Vytautas Kadys** ir Radviliškio Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos klebonas, Radviliškio dekanas kun. **Gintas Sakavičius** paskirti Šv. Tėvo kapelionais. -Š-

Suspendavimas

Šiaulių vyskupijos diak. **Paulius Gerulskis** yra suspenduotas. -Š-

Pamokslo pradžioje, primindamas Dievo žodžio liturgijoje minėtą pirmojo kankinio šv. Stepono kankinystę, arkivyskupas atkreipė dėmesį, jog amžių tėkmėje, ypač nesenu sovietmečiu, prieš tiesą neretai kovota akmenimis, jėga užgniaužiant jos skelbėjus. Pasak ganytojo, tik Kristus įkvepia drąsiai eiti į priešišką pasaulį ir nešti Evangeliją. Jis pabrėžė, kaip sunkiai ji skynėsi kelią mūsų šalyje, priminė, kiek daug laiko prirėkė, kad krikščionybė taptų Lietuvos savastimi. Arkivyskupo teigimu, Lietuvos krikšto kelias nėra iki galo užbaigtas, Betliejaus Kūdikis tebesibeldžia į tautiečių širdis, kviesdamas tapti Kristaus broliais ir seserimis.

„Lietuvos vyskupai paskelbė ateinančius metus Padėkos už laisvę metais. Jų šūkis bus apaštalo Pauliaus, taip pat kankinio už Kristų, žodžiai: „Jūs, broliai, esate pašaukti laisvei! Tikrai dėl šios laisvės nepataikaukite kūnui, bet stenkitės vieni kitiems su meile tarnauti“ (*Gal 5, 13*). Šiandien Kauno arkivyskupijoje pradėdame minėti Laisvės metus, todėl kviečiu visus – kunigus, vienuolius ir pasauliečius – per 2010 metus ne tik dėkoti Dievui už laisvės dovaną, bet ir kasdien savęs klausti: ar atsakingai naudojames laisve, ar nepataikaujame savo kūniškai prigimčiai, užmiršdami tarnavimą kitiems“, – užbaigdamas ragino arkivyskupas.

Pamaldų pabaigoje vyskupai suteikė ganytojišką palaiminimą. Vėliau 41 asmenį – kunigus, vienuolius, pasauliečius, dirbančius Bažnyčiai tiek Lietuvoje, tiek užsienyje, Evangelijos žinios tūkstantmetei Lietuvai jubiliejaus proga, dėkodamas už gyvo tikėjimo liudijimą, Gerosios Naujienos skleidimą, viltimi ir meile grindžiamą tarnystę, arkiv. S. Tamkevičius apdovanojo sidabriniais Lietuvos krikšto medaliais (autorius – skulptorius Vytautas Kašuba) bei jubiliejinių metų padėkomis. Tarp apdovanotųjų buvo prel. Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS, mons. Gintaras Grušas, mons. Vytautas Grigavičius, kun. Gintaras Pūras, kun. Vytautas Merkys SJ ir kiti.

Trys kasmetiniai padėkos ženklai „Paminklinė Kristaus Prisikėlimo bažnyčia“ (ženklo autorius – Evaldas Pauza) buvo įteikti ir ypač pasižymėjusiems šios parapijos gyvenime prel. V. S. Vaičiūnui, ses. I. Ramoškaitei, A. Urbonui. Džiugus ir reikšmingas įvykis buvo po pamaldų arkiv. S. Tamkevičiaus pašventinti naujieji parapijos namai – jų atidarymas sutapo su penkerių metų Prisikėlimo šventovės konsekavimo sukaktimi.

-kait-

Šeimų šventė Šiauliuose

Sausio 3 d., sekmadienį, kasmetinė tradicinė Šiaulių vyskupijos šeimų šventė sukvieta apie puspenkto tūkstančio dalyvių. Šventę, pavadintą „Šeima – pašaukimų lopšys“, sudarė dvi dalys: iškilmingoji, kurios metu švęsta Eucharistija, ir meninė – Daniele Ricci opera „Prisikėles“. Ši šventė – tai ne tik vyskupijos sienas praaugusi dovana šeimoms, bet ir tam tikras idėjos, kaip švęsti šventes, pristatymas.

Idėją parsivežė, mūsų lietuviškajai kultūrai, tradicijoms, supratimui pritaikė bei iki realaus, populiaro renginio išpuoselėjo šventės globėjas, Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Šiomet šventė organizuota devintą kartą. Ganytojas rūpinasi kasmetiniu jos struktūros atnaujinimu, tobulinimu, pateikimu, atsižvelgdamas į naujausius pasaulio bei Lietuvos religinius, kultūrinius, meninius pasiūlymus. Šventės išraiška bei įgyvendinimas, kaip kasmet, rūpintis buvo patikėta Šiaulių vyskupijos šeimos centrui, subūrusiam šios

šventės reikmėms apie šimtą savanorių. Centro direktorė Onutė Barakauskaitė džiaugėsi ir dideliu sielovados centrų kapeliono kun. Tado Rudžio indėliu. Organizaciniais rūpesčiais dalytasi su Šiaulių vyskupijos kurija.

Šventė Šiaulių arenoje prasidėjo katecheze, padėjusia susikaupti Eucharistijai bei pasirengti nuoširdžiai joje dalyvauti. Iškilmingai salės viduriu prie altoriaus atėjo baltai pasipuošę šv. Mišių aukotojai – dauguma Šiaulių vyskupijos kunigai. Kiek atsilikęs, minią, atskirai – vaikus, laimino Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Ypatingi šventės svečiai – Šventojo Tėvo Benedikto XVI pasiuntinys, nuncijus arkivyskupas Luigis Bonazzis bei jo sekretorius mons. dr. Jean-François Lantheaume'as. Salėje sėdėjo ištikimi šventei ar pirmą kartą joje dalyvaujantys Šiaulių miesto, rajono bei apskrities valdžios atstovai, Seimo nariai. Šiltus padėkos žodžius ganytojas tarė kunigams, pašventojų gyvenimo nariams, tikybos mokytojams bei visiems pasauliečiams, kurie paskelbtus Evangelinės žinios tūkstantmečiui Lietuvai metus garsino vyskupijoje ir visoje Lietuvoje skleisdami linksmąją Evangelijos naujieną, perduodami tikėjimo žinią.

Šv. Mišių išskirtinumą pabrėžė keli akcentai: ypač šventišką nuotaiką kūrė šv. Mišių metu giedojęs berniukų ir jaunuolių choras „Dagilėlis“, vadovaujamas Remigijaus Adomaičio; stiprybės ateičiai teikė vyskupo vadovaujamas Santuokos sakramento atnaujinimas. Atnaujinti santuokos išsirikiavo nesuskaičiuojamai daug porų; susimąstyti kvietė Šiaulių ganytojo pamokslas. Vyskupas Eugenijus Bartulis kalbėjo apie egoistinio gyvenimo pavojų bei pagalbos ieškojimą Kristaus kryžiuje. Kiekvienas vyras ir tėvas bei žmona ir motina turi savo gyvenimą paaugoti sutuoktiniui bei vaikams. „Atėjome į šventę, kad sustiprėtume meilę, ištikimybę, suprastume, jog Dievo duotas momentas yra tikrai šiandien“, – sakė ganytojas. Pasak vyskupo, šiandien turime mylėti Dievą, artimą, šeimą. Šiandien privalome parodyti aukos ir meilės dvasią. Šiandien būtina susimąstyti, kokie esame Dievo akivaizdoje. Įvesdindamas į Lietuvos vyskupų paskelbtus Padėkos už laisvę metus ganytojas kvietė apmąstyti, kas yra laisvė. Vyskupas ragino naujaip pažvelgti į laisvą tėvynę ir iš visos širdies dovanoti jai savo gyvenimą, šventai atlikti pareigas, būti sąžiningus darbuose, ištikimus šeimoje. „Ypač padėkokite vienas kitam, šeimos vyrai ir žmonos, kad esate kartu, kad Dievas sujungė jūsų širdis...“ – kvietė ganytojas. Vyskupas nevengė priminti ir tikybos pamokų mokykloje svarbos: „Ar sugebame už tai padėkoti Viešpačiui, ar sugebame tuo pasinaudoti?.. Tikyba yra Dievo meilės pažinimas... nepažinti Kristaus – tai gyventi egoistinį gyvenimą.“

Šv. Mišias vainikavo apaštališkojo nuncijaus Luigio Bonazzio kalba. Arkivyskupas papasakojo atsitikimą, prisimintą iš tų laikų, kai dėstė mokykloje tikybą. Pasakojimas iliustruoja, kaip vaikui neužtenka tėvo ir motinos meilės atskirai. Vaikui „reikia tėvų, kurie myli vienas kitą... Nuo to, kokia yra meilė tarp tėvų, priklauso gera vaiko savijauta ir sykiu, aišku, visuomenės kokybė.“ Svečias aiškino, jog tėvams, kad būtų pajėgūs išlaikyti tikrąją tarpusavio meilę, būtina puoselėti keturis dialogus: su Dievu, tarp sutuoktinių, su vaikais ir su savo artimu. Šeima turi būti namai, atviri visiems, ypač vargingiausiems. Arkivyskupas ne tik perdavė popiežiaus Benedikto XVI sveikinimus, palaiminimą, bet ir atliko dar vieną misiją – pranešė apie Šventojo Sosto sprendimą suteikti monsinjoro titulą Šiaulių Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčios klebonui Vytautui Kadžiui bei Radviliškio dekanui, Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos klebonui Gintui Sakavičiui.

Sudegė Labanoro parapijos bažnyčia

Gruodžio 21-osios naktį sudegė medinė (Kaišiadorių vyskupijos) Labanoro Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia. Žmonės per gaisrą nenukentėjo. Gaisro priežastys dar nenustatytos. Bažnyčia statyta 1820 m. 2005–2009 m. buvo restauruojama. Darbus prižiūrėjo LR Kultūros paveldo departamentas. Kaišiadorių vyskupas J. Matulaitis kvietė vyskupijos tikinčiuosius per šias Kalėdas bendrai melstis už Labanoro parapiją. Kaišiadorių vyskupo sprendimu pamaldos Labanoro parapijoje nuo šiol vyks klebonijos salėje. Parapijiečiai tikisi atstatyti sudegusią bažnyčią, yra atidaryta sąsąskaita banke, prašoma paramos.

Apaštališkasis nuncijus Lietuvoje arkiv. L. Bonazzi gruodžio 22 d. paskambinęs telefonu Kaišiadorių vyskupui J. Matulaičiui pareiškė užuojautą dėl sudegusios Labanoro parapijos bažnyčios. Nuncijus sakė, jog meldžiasi už šios parapijos bendruomenę, o esant galimybei parems ir materialiai bažnyčios atstatymo darbus.

Gruodžio 24 d. Kaišiadorių vyskupas J. Matulaitis buvo susitikęs su Lietuvos Respublikos ministru pirmininku A. Kubiliumi. Susitikimą inicijavo ministras pirmininkas. Susitikus kalbėtasi apie Kaišiadorių vyskupiją ištikusią nelaimę – sudegusią Labanoro parapijos bažnyčią ir kaip šią problemą ketina spręsti vyskupija. Susitikimo metu Kaišiadorių vyskupas patvirtino, jog planuoja atstatyti Labanoro parapijos bažnyčią, bei padėjo už žadamą Vyriausybės paramą.

-KŠ-

„Aqua“ susikaupimo diena

Gruodžio 22 d. Vilkaviškio vyskupijos pastoraciniame centre vyko susikaupimo diena, kurioje dalyvavo jaunesni vyskupijos kunigai, kas mėnesį susibūriantys mokytis, melstis, bendrauti ir dalytis savo pastoracine bei žmogiškąja patirtimi. Prieš pat Kalėdas susirinkę dvasininkai laiką skyrė maldai ir mąsty-

mui. Stabtelti trumputėse rekolekcijose pagelbėjo t. Aldonas Gudaitis SJ. Svečias jėzuitas kalbėjo apie Kristaus gimimo naujumą ir vilties išsaugojimą aplinkoje, kuri dažnai grūmoja kaip nevilties vieta ir beprasmybės oazė. Prelegentas kvietė susirinkusius kunigus sudėtingose ar net tragiškose gyvenimo situacijose įžiūrėti, ką Dievas nori pasakyti.

Susirinkusieji turėjo du mąstymo laikus. Pirma mąstė tema „Visa didesnei Dievo garbei“, bandydami atsakyti į klausimus apie savo tarnystės esmę bei tai, kaip tarnauja žemiškiems vadovams. Po to dėmesys skirtas „Meilės tarnybos“ temai, apmąstant vardan ko ir kaip tarnaujama. Galiausiai t. A. Gudaitis padaršino nebijoti savo „tvarto“ ir neteisinant savo silpnybių leisti Jėzui gimti ir jame. Kunigai drauge šventė šv. Mišias Marijampolės Šv. Vincento Pauliečio bažnyčioje, kur taip pat meldėsi ir Marijampolės Trečiojo amžiaus universiteto studentai bei dėstytojai. Šv. Mišių pabaigoje buvo akcentuota, kad visi esame Viešpaties, tikrojo ir vienintelio Mokytojo, mokiniai. Po bendrų pietų kunigai kartu pasidalijo mintimis, kurias sukėlė apmąstymų medžiaga, ir dalyvavo Valandų liturgijoje – Dieninėje.

-krb-

Advento savaitgaliai

Kauno arkivyskupijos jaunimo centras gruodžio mėnesį surengė du adventinio susikaupimo savaitgalius – vieną, skirtą jaunimui, kitą – jaunimo vadovams.

Gruodžio 4–6 d. Marijampolėje vyko jaunimui skirtas savaitgalis „Išleisk šviesą“, kurį vedė br. Antanas Blužas OFM. Dalyviai buvo kviečiami pamąstyti ne tik apie šviesą ir tamsą savo gyvenime. Per įvairias užduotis bandyta pažvelgti, kiek asmeniškai kiekvienas yra atvėręs Dievui savo širdies langus, kiek leidžia Jam apšviesti tamsiausias savo širdies kertes. Viltiniai nuteikė mintis, kad šviesa nugali tamsą. Tai leido išgyventi ir šeštadienio vakarą vykusios Sutaikinimo pamaldos. Sekmadienį, švenčiant kartu Eucharistiją, visiems išdalytos

Šiaulių apskrities viršininkas Raimundas Domarkas vyskupui E. Bartuliui įteikė garbės ženklą už nuoširdžią, pasiaukojamą ganytojišką veiklą telkiant šeimas, jaunimą ir visus Šiaulių krašto tikinčiuosius.

Ilgai ir nuoširdžiai šventės dalyviai plojo Roko operos „Prisikėlęs“ solistams, roko grupei „Quest rising“, Kauno Vytauto Didžiojo bažnyčios kameriniam chorui „Cantate Domino“. Operos tekstus iš italų kalbos vertė sesuo salezietė Liucija Grybaitė FMA, režisavo Nerijus Petrokas. Meno vadovas – Rolandas Daugėla.

-irat-

Kauno arkivyskupijos kunigų konferencija

Gruodžio 16 d. Kauno arkivyskupijos kurijoje surengta nuolatinio ugdymo konferencija. Konferencijai vadovavo arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, dalyvavo arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, dauguma arkivyskupijos parapijose, bažnytinėse institucijose tarnaujančių kunigų. Su jais pirmojoje konferencijos dalyje susitiko svečiai – Kauno apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos (KAGV) bei Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato (KAVPK) vadovai. Antrojoje dalyje dvasininkai aptarė aktualius liturgijos šventimo klausimus.

KAVG viršininkas, vidaus tarnybos pulkininkas leitenantas Vidas Kerševičius pasidalijo bendradarbiavimo su Bažnyčia patirtimi atliekant gaisrų bažnyčiose ir jai priklausančiuose pastatuose prevenciją. Valdybos darbuotojai aplankė ne vieną bažnyčią norėdami įvertinti priešgaisrinę jų būklę ir turimą gaisrų gesinimo techniką. Vadovas pasidžiaugė Bažnyčios pagalba išigyjant įrangos, kuri labai praverstų nelaimės atvejais gesinant aukštus bažnyčių pastatus. Pareigūnas skatino kunigus atkreipti dėmesį į neretai nelengvai privažiuojamus pastatus, ypač pasirūpinti tvarkingais evakuaciniais išėjimais, žaibolaidžiais, priešgaisrine signalizacija, gesintuvais. Kunigai buvo paprašyti bendradarbiauti su gaisrininkais, ypač kai vyksta didesnės statybos, kad jose nebūtų nusižengiama priešgaisriniam reikalavimams, su kuriais, be kita ko, svarbu supažindinti ir visus bažnyčių tarnautojus.

Konferencijoje kalbėjęs KAVPK viršininkas Algirdas Kaminskas ypač pasidžiaugė sėkmingu bendradarbiavimu su Bažnyčia. Tai išties prisidėjo prie nusikalstamumo, eismo avaringumo mažinimo, padėjo apsaugoti, ypač senus žmones, nuo telefoninių apgavysčių – šie žmonės tikrai išsiklauso į kunigų patarimus. Pasak vadovo, kriminogeninė situacija šalyje ekonominiu sunkmečiu nėra katastrofiškai blogėjanti, kaip kad buvo tikėtasi. Be kita ko, ir eismo avarijų sumažėjo, ir mažiau žmonių žūsta – tam, be abejo, pasitarnavo ir abiem pusėms naudingas bendradarbiavimas. Kelių policijos valdybos vyr. specialistė Gražina Jasiūnienė sakė, jog pagal LR Susisiekimo ministerijos, KAVPK ir Kauno arkivyskupijos bendrą projektą „Saugokime vieni kitus kelyje“ Kauno apskrityje buvo aplankyti visi dekanatai, apimantys 109 parapijas, žmonėms išdalyta 50 tūkst. atšvaitų, lankstinukų. Pareigūnai išsakė lūkestį, jog galbūt minėtas bendradarbiavimo projektas bus tinkamai įvertintas ir pasiūlytas visai Lietuvai, taps nacionalinis. Policijos atstovai labai teigiamai įvertino LVK paskelbtą Keliaujančiųjų ir vairuotojų dieną paskutinį rugsėjo sekmadienį.

Antrojoje susirinkimo dalyje arkiv. S. Tamkevičius išsamiai apžvelgė popiežiaus Benedikto XVI apaštališkąjį laišką *Motu proprio SUMMORUM PONTIFICUM*

ir lydimąjį laišką vyskupams. Arkivyskupas atkreipė dėmesį į svarbiausią kunigų atsakomybę gražiai ir tinkamai švęsti šv. Mišias deramai sutvarkytoje bažnyčios erdvėje. Be kita ko, buvo aiškiai pabrėžta įprastinė pas mus Eucharistijos liturgijos forma – *forma ordinaria*. O Mišių liturgijos *forma extraordinaria*, paskelbta 1962 m. popiežiaus Jono XXIII, buvo ir išlieka, tačiau, kaip sako pats popiežius, apie du Romos mišiolio variantus nedera kalbėti kaip apie „du ritus“. Ganytojas aiškino, jog liturgijos *forma extraordinaria* galima be atskiro vyskupo leidimo, kai kunigas vienas švenčia šv. Mišias; į jas, laikantis teisės nuostatų, gali būti įleidžiami patys to prašantys tikintieji. Remiantis minėtuoju *Motu proprio*, extraordinarinė liturgija galima, jei susidarytų grupė pageidaujančių žmonių, tačiau, arkivyskupo nuomone, kurią jis susidarė po aptarimo tiek su arkivyskupijos Kunigų taryba, tiek su Lietuvos vyskupais, tokių žmonių grupių Lietuvoje po liturgijos reformos išlikusių nėra. Apibendrinamas arkiv. S. Tamkevičius sakė, jog galima būti asmeniškai prisirišusiems prie vienos ar kitos liturgijos formos, tačiau neleistina supriešinti ordinarinį ritą su extraordinariu, nes tokiu būdu būtų supriešinami ir tikintieji. Popiežius savo dokumentu *SUMMORUM PONTIFICUM* siekė tik tikinčiųjų vienybės. Vysk. J. Ivanauskas atkreipė kunigų dėmesį, jog trečdalis Kauno arkivyskupijos antrojo sinodo nutarimų skiriama liturgijos šventimo klausimams arkivyskupijoje ir tai aiškiai rodo, jog vyskupai deda daug pastangų, kad kunigai tinkamai švęstų šv. Mišias ir kitus sakramentus.

Konferencijos pabaigoje arkivyskupas pranešė, kad ateinančių metų pavasarį rengiamas visos Lietuvos kunigų kongresas. Vardinį Lietuvos tūkstantmečiui skirtą albumą kaip padėkos ir pagarbos ženklą arkivyskupui įteikė leidinio „Kas yra kas Lietuvoje 2009. Auksinis tūkstantmečio leidimas“ vyr. redaktorė. Vėliau dvasininkai dalyvavo agapėje, laužė kalėdaičius, linkėjo vieni kitiems džiugių Kalėdų švenčių.

-kait-

Lietuvos seminarijų ir parengiamųjų kursų vadovų susitikimas

Gruodžio 28–29 d. Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijoje vyko jau tradiciniu tapęs visų Lietuvos seminarijų ir parengiamųjų kursų vadovų susitikimas – sesija „Jauno žmogaus ugdymas skaitmeninėje visuomenėje ir erdvėje“. Pirmąją susitikimo dieną susirinkusius į Telšių kunigų seminariją Vilniaus, Kauno ir Telšių seminarijų bei šių seminarijų parengiamųjų kursų vadovus pasveikino ir įžangos žodį tarė Telšių vyskupas J. Boruta SJ. Kalbėdamas apie šių dienų problemas ir pasaulimų ugdymo uždavinį Telšių ganytojas priminė, jog didžiausia šių dienų problema – sekuliarizacija, išgaujanti iš žmonių ir visuomenės gyvenimo religiją, krikščioniškąsias vertybes. Ganytojas pabrėžė, kad kunigai ir kunigų seminarijų auklėtiniai kartu su jų vadovybe turi išlikti šių dienų pasaulyje Kristaus dvasios žmonėmis, nebijantys būti „prieštaravimo ženklas“.

Apie šio laikmečio jaunimo situaciją, problemas ir jų sprendimo būdus, remdamasis išsamiai atliktais tyrimais ir sociologinėmis apklausomis, susirinkusiems kalbėjo Klaipėdos miesto jaunimo reikalų koordinatorius Modestas Vitkus. Po pietų apie tarp jaunimo vyraujančias priklausomybes ir apie tai, kaip jas kontroliuoti, kalbėjo ir savo patirtimi, įžvalgomis dalijosi gydytojai – psichoterapeutas prof. Gintautas Vaitoška ir Švėkšnos psichiatrijos ligoninės Priklausomybės ligų skyriaus vedėjas Valdemaras Marčiulionis. Kokia atsakomybė pagal dabartinius įstatymus tenka tiems, kurie neatsakingai naudojami įvairiomis komunikavimo priemonėmis, nusakė teisininkas iš Klaipėdos Arūnas Žlioba.

degančios žvakės, kiekvienas buvo palaimintas ir išsiųstas nešti šviesą į savo kasdienybę ir aplinką.

Gruodžio 11–12 d. Šiluvoje į rekolekcijas susirinko arkivyskupijos jaunimo grupių vadovai. Rekolekcijų vedėjas, Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos rektorius kun. Žydrūnas Vabuolas kvietė dalyvius pamąstyti apie ištikimybę ir maldą. Per mokymus aptarė nuširdumo ir apsimitinėjimo sąvokas, jų nevienareikšmiškumą. Jaunimo vadovams buvo pasiūlyta pagalvoti, kaip susijęs klausymas ir išgirdimas. Galiausiai visi dalyviai rašė laišką bičiuliui, draugui apie savo praėjusius metus ir Dievo padarytus stebuklus jų gyvenime.

-kajc-

Kalėdinių atvirukų akcija

Gruodį Kauno rajono tikybos metodinio būrelio iniciatyva surengta visas Kauno rajono mokyklas sujungusi kalėdinių atvirukų akcija „Dovanokime gerumą kitiems“. Šiam adventiniam renginiui ruošėsi Kauno II dekanato ir Vilkaviškio vyskupijos mokyklų moksleiviai. Juo siekta pagilinti šv. Kalėdų sampratą. Savo darbais jaunimas mokėsi kurti ir palaikyti šventiškumą, dalytis kalėdiniu džiaugsmu su kitais, ugdėsi toleranciją ir pagarbą pagyvenusiems žmonėms.

Akcijoje dalyvavę tikybos pamokas lankantys 6–9 klasių pagrindinių, vidurinių ir gimnazijų moksleiviai kūrė kalėdinius atvirukus pagal savo išmonę. Į savo darbelius jie įdėjo daug meilės, kruopštumo, kantrybės, siekė, kad atvirukai teiktų šilumos ir vienybės su netrukus gimšančiu Kūdikėliu Jėzumi. Akcija vykdyta keliais etapais. Pirmasis vyko mokyklose iki lapkričio 30 d. Kauno rajono Akademijos Ugnės Karvelis gimnazijos 8 klasių mokiniai dirbo integruotai. Atvirukus piešė per dailės pamokas, vadovaujami dailės mokytojos ekspertės Skirmantės Kaziūnaitės. Tikybos mokytoja metodininkė Julė Vaketienė parengė Šv. Rašto tekstus. Pagal juos mokiniai per lietuvių kalbos pamokas, mokytojos metodininkės Gintarės Lialienės pade-

dami, kūrė interpretacijas pritaikydami Biblijos mintis. Labai gražius darbus pateikė Lapių pagrindinės mokyklos mokiniai, padedami tikybos mokytojos Jolantos Obolevičiūtės. Daug triūso įdėjo Kulautuvos vidurinės mokyklos mokiniai, vadovaujami mokytojos Dainos Butkevičienės. Gražiai savo darbus pristatė ir Ežerėlio vidurinės mokyklos mokiniai su tikybos mokytojomis Birute Šerniuviene, Laimute Kurantavičiene ir dailės mokytoja Aušra Paužiene. Gražiai pasidarbavo Garliavos Jonučių vidurinės mokyklos mokiniai su tikybos mokytoja metodininke Aldona Šidagiene ir Čekiškės Prano Dovydaičio mokyklos mokiniai su tikybos mokytoja Jurgita Vyšniauskiene.

Gruodžio 10 d. Kauno arkivyskupijos salėje surengta kalėdinių atvirukų paroda, mokiniai pristatė savo darbus. Šventė prasidėjo „Sveika, Marija“ malda. Kiekviena grupė atsivežė ir trumpą programą. Mokiniai grojo įvairiais muzikos instrumentais, giedojo, dainavo, skaitė literatūros ištraukas advento ir Kalėdų tema. Šventėje dalyvavo ir Kauno arkivyskupijos *Caritas* atstovė Onutė Virbašiūtė. Jai buvo įteikti visi atvežti atvirukai. Viešnia pažadėjo juos išdalyti vaikų ir senelių centrų globotiniams. Šventė užbaigta saldinių dalybomis. Renginio organizatorės Kauno rajono tikybos metodinio būrelio narės Julė Vaketienė ir Čenita Galicinienė jų atvežė mokiniams, kurie jais dalijosi vieni su kitais taip susipažindami ir pabendraudami tarpusavyje.

-jv-

Sielovados komandos susirinkimas

Gruodžio 18 d. Kauno kurijoje arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas susitiko su arkivyskupijos institucijų atsakingaisiais darbuotojais. Arkivyskupijos Šeimos, Katechetikos, Jaunimo, Evangelizacijos centrų bei *Caritas* organizacijos vadovai, akademinės sielovados kuratoriai nuo 2002 m. bendradarbiauja tarpusavyje sudarydami Kauno arkivyskupijos sielovados komandą (KASK), kuri dukart per mėnesį

Vakare seminarijų vadovai meldėsi Telšių kunigų seminarijos koplyčioje, kartu su Telšių vyskupu koncelebravo šv. Mišias.

Antrąją sesijos dieną apie klierikų parapiinės katechezės ypatumus kalbėjo mons. kan. eduk. m. lic. Rimantas Gudlinkis, o apie pasaulimų ugdymą, kunigiškąją tapatybę šių dienų visuomenėje ir Bažnyčios misiją savo išvalgomis dalijosi mons. prof. habil. teol. dr. KU Katechetikos katedros vedėjas Arvydas Ramonas. Po konferencijų seminarijų vadovai bei dvasios tėvai kalbėjosi apie bendrus rūpesčius bei pasaulimų ugdymo darbą ateityje. Paskui jie koncelebravo šv. Mišias seminarijos koplyčioje, drauge papietavo, aplankė Telšių vyskupijos katedrą ir vyskupijos kuriją.

-kasab-

Piligrimų centro biuro atidarymas

Gruodžio 17 d. Tytuvėnuose (Šiaulių vyskupija) atidarytas Piligrimų centro biuras. Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, perkirpęs simbolinę juostelę, pašventino Tytuvėnų piligrimų centro patalpas. Centro siūlomos paslaugos: ekskursijos trimis kalbomis po Tytuvėnų miestelį ir bernardinų vienuolyną, konsultacijos, bažnyčios puošimas ir kt. Kelmės rajono vicemeras Zenonas Mačernius sakė tikis, jog po 2011 metų, kai bus atidarytas ir Piligrimų kelias, Piligrimų centras pradės veikti visu pajėgumu. Anot Kultūros ir sporto skyriaus vedėjo Algio Krutkevičiaus, Tytuvėnuose tikrai yra ką parodyti. Vedėjas linkėjo centrui ir jo jaunam kolektyvui išlaikyti Tytuvėnų krašto dvasią, trauką, įsilieti į visos Europos piligrimų kelią.

Centro direktorė Asta Kizienė pasidžiaugė, kad sutvarkytose patalpose jau galima priimti turistus, piligrimus ir teikti kur kas kokybiškesnes paslaugas negu iki šiol. „Vienuolynas – tiesiai prieš mūsų langus. Nepraleisime nė vieno piligrimų autobuso“, – sakė direktorė.

Po centro biuro pašventinimo ceremonijos aplankytas Tytuvėnų vienuolynas, pasidalyta ateities vizijomis. Vienuolyno patalpose planuojama įkurti Šiaulių vyskupijos muziejų. Ganytojas jau rūpinasi šio projekto įteisinimu. Tytuvėnų parapijos klebonas kun. Rimantas Žaromskis rengiasi kiekvieno mėnesio paskutinį penktadienį organizuoti Kryžiaus kelio ėjimą šventorių juosiančiomis arkadinėmis galerijomis. Arkadose – nutapytos ar nulipdytos 39 Kristaus kryžiaus kelio stotys. Kiekvienoje stotyje įmūryta po žiupsnelį žemių, parvežtų iš Jeruzalės. Tytuvėnų piligrimų centras įsteigtas praėjusių metų kovo 28 d.

-irat-

Pašventintas Radviliškio parapijos socialinių paslaugų centro kertinis akmuo

Gruodžio 20 d., sekmadienį, po šv. Mišių šalia Radviliškio Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčios Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis pašventino Parapijos socialinių paslaugų centro kertinį akmenį. Radviliškio klebonas kun. Gintas Sakavičius džiaugėsi, kad šiais Gerosios žinios tūkstantmetei Lietuvai metais Radviliškio bažnyčią papuošė naujas altorius, presbiterijos baldai bei dalis naujų suolų. Naujasis altorius pašventintas šv. Mišių metu, kurias aukojo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis ir kun. Mindaugas Grigalius, atvykęs atostogų iš Romos, kur studijuoja liturgiją. Sakydamas pamokslą Šiaulių ganytojas pasidžiaugė gražiais darbais, užmojais, iniciatyvomis Radviliškio parapijoje.

Pagrindinė pamokslo mintis kreipė sekti Dangiškosios Motinos Marijos pavyzdžiu, skatinančiu dalytis Evangelijos džiaugsmu. Tikroji krikščioniška šviesa, vyskupo teigimu, pasižymi meile ir tarnavimu. Kur stinga meilės, atsiranda stabai. Ganytojas ragino nebėgti nuo ligos kryžiaus, išbandymų valandos, išvelgti gyvenimo išmėginimuose atsiskleidžiantį kasdienybės grožį. Vyskupas priminė ir kiekvieno pareigą gyventi tikėjimo šviesa bei stengtis, kad kuo daugiau žmonių išgirstų Evangelijos naujieną.

Po pamokslo dėmesys nukrypo į naująjį puošnų bažnyčios altorių (architektė – Regina Žukauskienė, meistras – Giedrius Pupelis). Vysk. Eugenijus Bartulis altorių palaimino, pašlakstė švęstu vandeniu bei pasmilkė. Patarnautojams altorių uždengus, papuošus gėlėmis, uždegus žvakes, pradėta Aukos liturgija.

Po šv. Mišių prasidėjo Parapijos socialinių paslaugų centro kertinio akmens pašventinimo iškilmės. Radviliškio rajono meras Antanas Čepononis pasidžiaugė, kad laukiamos gražiosios šventės bus įprasminotos ne tik mintimis, bet ir darbais. Akcinės bendrovės Panevėžio statybos tresto generalinis direktorius Dalius Gesevičius teigė, jog jiems yra garbė statyti tokį svarbų pastatą. Kertinio akmens pašventinimo aktą pasirašė Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, parapijos klebonas, Radviliškio dekanas kun. Gintas Sakavičius, statybos rangovas Dalius Gesevičius bei projekto autorius architektas Žilvinas Bartulis. Į dėklą įdėtas aktas iškilminga procesija nuneštas ir įbetonuotas į Radviliškio parapijos socialinių paslaugų centro pastato pamatus. Centras bus skirtas nestacionarių socialinių paslaugų plėtrai Radviliškio savivaldybėje ir parapijoje. Viešoji įstaiga teiks socialines paslaugas, psichologų konsultaciją, kompleksinę krizių įveikimo pagalbą.

-irat-

Pašventintas koplyčios altorius

Gruodžio 23 d. Vilniaus universiteto Eksperimentinės ir klinikinės medicinos instituto Gerontologijos ir reabilitacijos centro Šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresės koplyčioje iškilmingai pašventintas naujasis altorius. Apeigoms vadovavo Baltijos kraštų apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Luigis Bonazzis. Šv. Mišias koncelebravo Šv. Kryžiaus Atradimo (Kalvarijų) bažnyčios klebonas Virginijus Česnulevičius, „Opus Dei“ prelatūros kunigas Pranciškus Armada bei Gerontologijos ir reabilitacijos centro koplyčios kapelionas kun. Sigitas Grigas, kuris yra šio projekto autorius. Iškilmėse dalyvavo Gerontologijos ir reabilitacijos centro vadovai, gyventojai, svečiai.

Naujasis ažuolo altorius, ambona į koplyčią atvežti ir pastatyti šventės išvakarėse. Juos padovanojo kompanija „Venipak“, teikianti skubių siuntų pervežimo paslaugas Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Altorius, sakykla ir liturgijos vadovo bei patarnautojų kėdės pagamintos Panevėžio M. Misiūno individualioje įmonėje „Medžio šalis“. Sakyklos pagrindas graikiškos raidės *alfa* formos, o altoriaus – *omegos*. Taip pamaldų dalyviams siekiama priminti Jėzaus žodžius: „Aš esu Alfa ir Omega, Pradžia ir Pabaiga.“ Altoriaus stalviršyje įtaisyta kvadrato formos marmuro plytelė, kurioje saugoma šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresės relikvija.

Apaštalu Sosto atstovas arkivyskupas Luigis Bonazzis džiaugėsi ir dėkojo Dievui už šį altorių bei žmones, kurie melsis prie jo. Per aukojimą atvykę skautai ant naujojo altoriaus uždegė Betliejaus taikos ugnį. Pašventinimo ceremoniją

renkasi į posėdžius kurijoje drauge su vyskupais aptarti savo veiklos.

Vysk. J. Ivanauskas, šiemet aplankęs visas kurijos institucijas, pabrėžė, jog tokio tarpusavio bendradarbiavimo tikslas – derinti veiklą siekiant kuo sėkmingiau įgyvendinti Kauno arkivyskupijos antrojo sinodo nutarimus. Ne atsiskyrimas, bet tiltų tiesimas, bendradarbiavimas tiek tarpusavyje, tiek su klebonais, Kauno I dekanato institucijų didesnis integravimas į arkivyskupijos organizacijų veiklą – štai šiuos strateginius uždavinius pabrėžė vyskupas, ypač gerai įvertinęs Jaunimo, Šeimos centrų iniciatyvą surengti savo įstaigose susitikimus pakviečiant į juos parapijose dirbančius kunigus. Vysk. J. Ivanauskas atkreipė dėmesį, jog bendradarbiavimo turėtų ypač nepritrūkti šeimos, katechezės, jaunimo sielovados srityse (pvz., mokyklų ir jaunimo grupių parapijose etc.). Greta savo tiesioginio darbo, institucijos tiesiogiai dalyvauja įvairiuose arkivyskupijos lygmens sielovados projektuose. Pasak vysk. J. Ivanausko, tai ir pasirengimas didiesiems Šiluvos atleidams, o kitąmet tai būtų ir įsitraukimas į LVK paskelbtų Padėkos už laisvę metų paminėjimą arkivyskupijoje. Buvo atkreiptas dėmesys, jog laisvės samprata šiandien yra problema visuomenėje, tad tikrosios žmogaus laisvės ugdymas yra didžiulis iššūkis Bažnyčiai, joje dirbančių žmonių uolumo paskata, ypač dabartinėmis sąlygomis, kai prisdengiant laisvės, tolerancijos šūkais iš tiesų vedama į mirties kultūros klestėjimą, susinaikinimą. „Bažnyčia ir tikėjimas turi paties Dievo įrašytą išlikimą. Jis yra gyvybės kūrėjas ir palaikytojas. Tik turime nepritrūkti evangelinės brandos ir pasitikėjimo Juo“, – drąsino vysk. J. Ivanauskas.

-kait-

Kalėdinė agapė

Prieš šv. Kalėdas, gruodžio 18 d., Kauno arkivyskupo metropolito Sigito Tamkevičiaus kvietimu bažnytinėse institucijose dirbantys pasauliečiai bei kunigai drauge šventė Eucharistiją Švč. Trejybės

(seminarijos) bažnyčioje, o paskui buvo pakviesti į kalėdinę agapę arkivyskupijos kurijoje. Eucharistijos liturgijai vadovavo arkivyskupas, koncelebravo augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, prel. Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS, dešimtys kitų arkivyskupijos institucijoms vadovaujančių kunigų. Giedojo jaunimo ansamblis. Pamokslą pasakęs vysk. J. Ivanauskas pakvietė pažvelgti į evangelinę šv. Juozapo tikėjimo saviemonę bei patirtį, kuri yra ypač svarbi pašauktiems ypatingai tarnauti Bažnyčioje, padėti kitiems atrasti kelią pas Jėzų. „Juozapas troško dalyvauti Dievo plane, nors jam buvo sunku priimti tai, ko iki galo nesuprato“, – sakė vysk. J. Ivanauskas. Jis priminė, kad geras krikščionis vadovaujasi šv. Juozapo brandžiu nuolankumu, drąsa, išterme, pasitikėjimu Dievu. Po pamaldų kurijos šeimininkas arkivyskupas institucijų darbuotojus, kiekvienam paspausdamas ranką, šiltai sutiko prie salės durų. Ganytojas pasidžiaugė nuostabia šv. Kalėdų teikiama galimybe kasmet dvasiškai atsinaujinti, nuoširdžiai padėjo žmonėms už jų atliekamus didžius darbus Bažnyčioje, kuriems išvardyti, pasak jo, prireiktų labai daug laiko. Su kiekvienu atėjusiu arkivyskupas laužė kalėdaičius, linkėjo, kaip ir žmonės vieni kitiems, sulaukti džiugiųjų Viešpaties Gimimo švenčių. Apie tikrąsias dovanas Užgimšiančiajam priminė agapės pradžioje arkivyskupijos Jaunimo centro darbuotojų atlikta improvizacija, o ganytojas visus, be kasmet suteikiamo bendrystės džiaugsmo prieš Kalėdas, dar ir apdovanojo nedidelėmis dovanėlėmis.

-kait-

Mažųjų Kalėdos

Kauno bažnyčiose ir mažieji buvo jiems skirtomis šv. Mišiomis ir renginiais pakviesti džiaugtis užgimusių Kūdikių. Gruodžio 22 d. Švč. Jėzaus Širdies (Šančių) parapijos folkloro būrelis mažyliai vakare susirinko į bendruomenės salę švęsti Kalėdų. Dauguma jų pirmą kartą pasipuošė kalėdinėmis kaukėmis. Buvo pakviesti ir artimiausi mažylių draugai: tėvai, močiutės, auklės.

ir šv. Mišias transliavo Marijos radijas. Po apeigų surengtoje popietėje aktoriai Eimutis Kvosčiauskas ir Edita Užaitė skaitė ištraukas iš Šventojo Rašto, o Viktoras Diawara grojo gitara. Tiek centro gyventojai, tiek darbuotojai buvo sužadinti dienos įvykių – jų namus pirmąkart aplankė apaštališkasis nuncijus.

Kūčių dieną kapelionas kun. Sigitas Grigas kartu su Marijos radijo savanoriais lankė Gerontologijos centro gyventojus. Tiems, kurie neturėjo galimybės klausytis religinių laidų, buvo padovanoti Marijos radijo klausytojų paaukoti radijo imtuvai. Po Piemenėlių Mišių visiems pamaldų dalyviams padovanoti Maltos ordino Marijampolės Socialinio vaikų dienos centro lankytojų pagaminti angelai ir širdutės.

-ksb-

Perduoti pastatai

Gruodžio 30 d. Katalikų Bažnyčios Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis Rusų Stačiatikių Bažnyčios Lietuvoje Vilniaus ir Lietuvos metropolitui Chrizostomui įteikė Pabradėje (Švenčionių savivaldybė) esančio buvusio katalikų bažnyčios pastato perdavimo stačiatikių arkivyskupijai aktą. Ceremonija vyko stačiatikių arkivyskupijos kurijoje.

1927 m. statyta Pabradės katalikų bažnyčia buvo per maža gausiai Švč. Mergelės Marijos Šeimos Karalienės katalikų parapijai, todėl Nepriklausomybės metais tikinčiųjų pageidavimu ir iniciatyva nuspręsta statyti naują bažnyčią, kuri pašventinta 2007 m. Senąjį pastatą (Bažnyčios g. 22) katalikų parapija Vilniaus arkivyskupijos sprendimu perdavė vietos stačiatikių bendruomenės reikmėms. Teisiniai pastato perregistravimo reikalai jau yra sutvarkyti ir gruodžio 30 d. ceremonija simboliškai užbaigtas perdavimas. Šis aktas dar kartą liudija Lietuvoje susiklosčiusius nuoširdžius broliškus krikščionių Bažnyčių santykius ir jų artimą bendradarbiavimą siekiant įgyvendinti savo misiją ir kuo geriau patarnauti tikintiesiems.

-Vn-

Lietuviai *Taizé* susitikime

30 tūkst. jaunų krikščionių iš visos Europos Naujuosius Metus pasitiko kartu melddami taikos ir solidarizuodamiesi su kenčiančiomis pasaulio tautomis. Naujametinis *Taizé* bendruomenės susitikimas jau ketvirtą kartą vyko popiežiaus Jono Pauliaus II tėvynėje – Lenkijoje, Poznanėje. Iš Bagotosios parapijos ten vyko šeši jaunuoliai.

Kelionė autobusu iki Poznanės truko visą naktį, tačiau neprailgo, priešingai, buvo puiki proga pabendrauti su Vilkaviškio vyskupijos jaunimu. Iš Lietuvos į pasitikėjimo piligrimystę iškeliavo kone keturi šimtai žmonių. Vieniems iš jų šis *Taizé* susitikimas buvo pirmasis, kiti čia atvyksta kasmet. Buvo ir lietuvių pora, dalyvavusi pačiame pirmajame susitikime Vroclave, kuris įvyko iškart po Berlyno sienos griūties.

Poznanė – vienas didžiausių Lenkijos miestų, Didžiosios Lenkijos vaivadijos centras, gyventojų turintis bene kaip Vilnius ir išsaugojęs ypač gražų senamiestį. Bagotosios parapijos jaunimas apsistojo Oborniki miestelyje, iki kurio nuo Poznanės – 40 minučių traukiniu. Miestelio parapija juos šiltai priėmė, visą susitikimo laiką (nuo gruodžio 29 d. iki sausio 2 d.) gyventa neįtikėtinai svetingose lenkų šeimose. Iš šio miestelio kiekvieną dieną vykta į Poznanę, į

bendras piligrimų pamaldas. Melsdamasis, giedodamas ir skaitydamas Šventąjį Raštą visomis mūsų žemyno kalbomis jaunimas išgyveno tikrą bendrystę su keliasdešimt tūkstančių įvairių žmonių iš visų Europos šalių. Akivaizdu, krikščionybė yra ryšys, jungiantis europiečius daug ilgiau ir stipriau nei bet kokia politinė ar ekonominė sąjunga. Grupelėse dalyvauta pokalbiuose ir apmąstymuose įvairiais socialiniais klausimais. *Taizé* prioras brolis Aloisas kvietė pasvarstyti laisvės įprasminimo, krikščioniškos atsakomybės temomis, suvokti kiekvieno įsipareigojimus tiesai, solidarumui ir taikai pasaulyje. Savo laiške iš Kinijos jis rašė: „Anapus didžiulių kultūrinių skirtumų, kurie gali tapti siena tarp žemynų, visi žmonės sudaro vienintelę šeimą. <...> mes visi turime gyvenimo pilnatvės lūkestį, troškimą. <...> Dievas mus kviečia perkeisti pasaulį ir nepaprastais užmojais, ir išlaikant didžiulį kuklumą.“

Kitamet jau 33-iasis Naujametinis *Taizé* susitikimas vyks Roterdamo mieste, Olandijoje. Į jį vėl išsiruoš tūkstančiai jaunuolių. Tačiau pasitikėjimo piligrimystė nesibaigia kartu su žiemos šventėmis, kiekvienas gali ją tęsti visus metus savo gimtuosiuose miesteliuose ir taip rengtis ateinančiai Dievo karalystei. Kaip tą padaryti? *Taizé* broliai į šį klausimą atsako giesmės žodžiais: „Dievas – tai meilė, būkite drąsus gyventi meile.“

-kjf-

Mirė kunigas jubil. Julijonas Tamašauskas (1916–2009)

Gruodžio 17 d., eidamas 94 metus, mirė seniausias Telšių vyskupijos kunigas, Darbėnų parapijos rezidentas kun. jubil. Julijonas Tamašauskas. Kun. J. Tamašauskas gimė 1916 m. liepos 22 d. Akmenės parapijos Alkiškių k. (Akmenės r.). Mokėsi Alkiškių–Dabikinės pradžios mokykloje, Dabikinės žemės ūkio mokykloje; ją baigęs iki 1938 m. dirbo tėvų ūkyje, 1938–1940 tarnavo Lietuvos kariuomenėje. 1940 m. išlaikęs eksternu Mažeikių gimnazijos šešių klasių egzaminus, 1941 m. įstojo į Telšių kunigų seminariją. 1947 m. birželio 29 d. buvo įšventintas kunigu.

Vyskupo paskyrimu dirbo: 1947–1949 m. Mažeikių parapijos vikaru, 1949–1951 m. Viešvilės parapijos klebonu. 1951–1961 m. Žemaičių Kalvarijos klebonas, dekanas. 1961–1962 m., sovietų valdžiai uždraudus eiti kunigo pareigas, dirbo Varduvos kolūkyje, 1963–1979 m. ėjo Grūšlaukės parapijos klebono pareigas, 1979–2001 m. klebonavo Darbėnų parapijoje. Nuo 2001 m. iki mirties buvo Darbėnų parapijos rezidentas.

Kun. J. Tamašauskas buvo pareigingas, visą ilgą kunigystės tarnybą ištikiškai aukojęs Bažnyčios gerovei ir žmonių išganymui. Nepaisydamas amžiaus naštos ir silpnos sveikatos, visada norėjo jausti Bažnyčios pulsą. Sunkiai begalėdamas vaikščioti, kiekvieno mėnesio 18 d. atvykdavo į Telšius ir dalyvaudavo nuolatinio kunigų ugdymo susirinkimuose. Jautriai išgyveno dėl laisvę atgavusios Lietuvos dvasinio atgimimo ir Bažnyčios ateities. Palaidotas Darbėnuose gruodžio 19 d.

-T-

Mirė kun. lic. Domininkas Kenstavičius (1910–2010)

Sausio 1 d., penktadienį, apie 14 val. vietos laiku Vokietijos Foichto miestelyje (*Feucht*, apie 13 km į pietryčius nuo Niurnbergo), eidamas šimtuosius gyvenimo metus mirė kunigas, kanonų teisės licenciatas Domininkas Kenstavičius.

Tą pačią gruodžio dieną Šventojo Kryžiaus (karmelitų) parapijos dienos centro „Vaikų stotelė“ vaikai kartu su kun. Renaldu Šumbrauskiu bei vadovais lankėsi Kauno Raudonojo Kryžiaus klinikinėje ligoninėje. Vaikai atsinešė savo pieštus angelus, ant kurių buvo surašyti linkėjimai traumas ar operacijas patyrusiems žmonėms.

Kalėdų išvakarėse, gruodžio 24-ąją, 17 val. į Šv. Pranciškaus Ksavero (Jėzuitų) bažnyčią rinkosi šeimos su mažais vaikais dalyvauti šv. Mišiose. Skambėjo vaikų giesmės, mažieji maldininkai skaitė Šventojo Rašto ištraukas ir kartu su tėvais meldėsi. Per pamokslą, kurį pasakė Kauno jėzuitų gimnazijos direktorius kun. Aldonas Gudaitis SJ, buvo rodomos nuotraukos apie Jėzaus gimtinę, anų laikų papročius. Mažieji patys galėjo atnešti prie prakartėlės savo išrinktą knygą arba žaisliuką, kuriuos norėjo padovanoti neturtingų šeimų vaikams. Pamaldas rengė Šv. Gabrieliaus ateitininkų šeimų klubas.

Gruodžio 28 d. Kristaus Prisikėlimo parapijos vaikų ir jaunimo grupė vyko į piligriminę ir pažintinę kelionę po Vilniaus šventoves. Šią išvyką organizavo ir dovanojo kan. Juozas Gražulis bei parapijos katechetė ses. Irena Romaškaitė.

-kait-

Kalėdos Panevėžyje

Šv. apašt. Petro ir Povilo parapijoje į vakarines Piemenėlių Mišias susirinko didelis tikinčiųjų būrys. Pusvalandį prieš jas visus džiugino Panevėžio muzikos mokyklos styginių orkestro atliekami muzikiniai kūriniai. Po šv. Mišių buvo pašventinta prakartėlė. Jų buvo net dvi: viena bažnyčios viduje ir kita – gyvoji – šventoriuje, džiuginanti jau antri metai. Net tris dienas gyvosios prakartėlės gyvulėliai – avytės, žąsis, antis ir triušiai – smagiai bičiuliausosi su visais atėjusiais jų aplankyti. Trečią Kalėdų dieną, sekmadienį, bažnyčia buvo pilna klegesio ir šurmulio – tikinčiųjų bendruomenė džiugiai šventė Kalėdas. Po kiekvienų šv. Mišių prie gyvosios prakartėlės žmonės

galėjo pasivaikinti karšta arbata ir vietoje verdama koše. Atėjusieji po šv. Mišių dar ilgai būriavosi, vaišinosi, džiaugsmingai bendravo ir dėkojo klebonui dekanui Petruui Baniuliui už galimybę išgyventi bendrystę ir Kalėdas sutikti vieningoje tikinčiųjų šeimoje. Po vaikų šv. Mišių į bažnyčią visų pasveikinti atvyko Kalėdų Senis ir Snieguolė su nykštukų palyda. Jiems talkino piemenėliai ir džiugią žinią skelbiantys angelai. Visa šventinė procesija kartu su tikinčiais patraukė prie gyvosios prakartėlės, kur vaikai deklamavo eilėraščius, dainavo ir gavo daug saldžių dovanėlių. Parapijos namų salėje lankytojus kvietė vaikų darbų paroda „Kalėdų miestas“. Visi parodos dalyviai buvo apdovanoti padėkos raštais ir saldainiais.

-jm-

Keliais žodžiais

Bagotoji. Advento metu Bagotosios parapijos jaunimo grupė dalijosi tikėjimu ir Kalėdų laukimo džiaugsmu kartu su tikybos mokytoja Asta ir kunigu Juozu Fakejavu keliaudami po įvairias parapijas ir bendruomenes. Vieną tokią adventinę popietę, gruodžio 11 d., susitikta su Igliaukos Anzelmo Matučio vidurinės mokyklos mokiniais ir mokytojais. Jaunimas dalijosi savo tikėjimo džiaugsmu, drauge išgyveno Kalėdų laukimą, klausėsi Šventojo Rašto minčių, giedojo, šoko sakralinius šokius. Tą pačią dieną lankytasi ir Naujosios Ūtos pagrindinėje mokykloje (Prienu r.). Gruodžio 15 d. parapijos jaunimas pradžiugino Būdos kaimo bendruomenę.

Gruodžio 20 d. Bagotosios Šv. Antano Paduviečio parapijos bažnyčioje vyko advento rekolekcijos – dvasinio pasiruošimo Kalėdų šventei diena. Jas vedęs svečias kunigas tėvas Severinas OFM homilijoje savo žodžiu sustiprino ir drąsino parapijos žmones, kad per Kalėdas iš tikrųjų gimtų išganytojas jų širdyse ir šeimose. Eucharistijos šventime dalyvavo, o po jų mintimis apie adventą pasidalijo ir keletą giesmių pagiedojo VDU Katalikų teologijos fakulteto dekanas teol. dr. Benas Ulevičius.

D. Kenstavičius gimė 1910 m. rugpjūčio 1 d. Tauragės aps., ūkininkų Domininko Kenstavičiaus ir Domicelės Smilgevičiūtės daugiavaikėje šeimoje. Baigęs Telšių seminariją, 1936 m. birželio 6 d. Telšiuose iššventintas kunigu. Vikaravo Laukuvos, Darbėnų ir Žemaičių Naumiesčio parapijose. 1944 m. pasitraukė į Austriją, iš ten – į JAV kontroliuojamą Bavariją. 1948 m. tapo šios teritorijos, 1949 m. – Didžiosios Britanijos administruojamos Šiaurės Vokietijos lietuvių pabėgėlių sielovadininku. 1951–1952 m. studijas tęsė Laterano universitete Romoje ir 1952 m. birželio 21 d. apgynė kanonų teisės licenciatą. 1952–1954 m. ten pat parengė daktaro disertaciją, tačiau apsisprendė jos ne ginti ir 1954 m. grįžo į Vokietiją. Iki 1964 m. dėstė kanonų teisę Eichšteto Filosofijos ir teologijos aukštojoje mokykloje (*Philosophisch-Theologische Hochschule in Eichstätt*, dab. Eichšteto ir Ingolštato katalikų universitetas – *Katholische Universität Eichstätt-Ingolstadt*). 1963–1981 m. buvo Pietų Vokietijos Bambergo, Eichšteto, Regensburgo ir Viurcburgo (*Würzburg*) vyskupijose gyvenančių lietuvių sielovadininkas. Nuo 1963 m. iki mirties – Foichto Šv. Valburgos vaikų namų (*Walburgisheim*) kapelionas, čia ir gyveno, iki paskutinių dienų pasiaukojamai globojamas Malersdorfo Šventosios Šeimos vargdienių pranciškonų kongregacijos (*Ordensgemeinschaft der Armen Franziskanerinnen von der Heiligen Familie zu Mallersdorf*) seserų.

Mirusysis buvo dailės ir muzikos mylėtojas (grojo smuiku), plataus akiračio žmogus ir įdomus pašnekovas, pasižymėjęs sveiku humoru. Artimai bendravo su Vokietijos lietuviais šviesuoliais: filosofu Antanu Maceina, istoriku Zenonu Ivinskiu, literatūrologu Jonu Griniumi. Prenumeravo ir rėmė daugelį laisvojo pasaulio lietuvių laikraščių ir žurnalų, aukojo Lietuvių katalikų mokslo akademijos veikalų bei *Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos* tomų leidybai, buvo *Aidų* (JAV) mėnraščio garbės prenumeratoriumis ir rėmėjas. Dalyvavo Lietuvių fronto bičiulių Vokietijoje rengiamose Europos studijų savaitėse ir Vatikano radijo lietuviškose laidose. Pats spaudai nerašė (rankraščiuose yra išlikusių neskelbtų jo maldų bei giesmių), tačiau Bažnyčiai ir Lietuvai svarbius klausimus mėgo svarstyti išsamiauose laiškuose lietuviams dvasininkams ir vyskupams. Daugelį metų reguliariai susirašinėjo su a. a. Telšių vyskupu Antanu Vaičiumi ir gimtajai vyskupijai siuntė ištikus toms religinių veikalų. Gyvendamas Vokietijoje, naudojosi ikikarinės Lietuvos pasu. Todėl pirmąkart po daugelio metų tėvynėje galėjo apsilankyti tik 1988 m., gavęs Vokietijos Federacinės Respublikos piliečio pasą, bet neatsisakęs nepriklausomos Lietuvos pilietybės, kurią atnaujino mūsų valstybei galutinai išsivadavus iš okupantų valdžios. Per pastarąjį dešimtmetį yra dosniai sušėlęs ne vieną Vakarų Europoje studijavusį Lietuvos jaunuolį.

Šv. Mišios už a. a. kun. lic. Domininką Kenstavičių aukotos sausio 7 d. Foichto parapijos Švč. Jėzaus Širdies bažnyčioje. Tą pačią dieną jo palaikai palydėti į paties pasirinktą amžinojo poilsio vietą miestelio kapinėse greta savo pirmtako Foichte kun. Saliamono Kauno kapo.

-vr-

PAMIRŠTAS ĮSTATYMAS

3 eilinis sekmadienis (C)

Neh 8, 2–4. 5–6. 8–10; 1 Kor 12, 12–30;

Lk 1, 1–4; 4, 14–21

Biblijos žmogui žodis turi aktyvią, kuriamąją galią. Žodžiu numanomas veiksmas. Kūrimas yra Dievo žodžio darbas: „Dievas tarė. <...> Taip ir įvyko“ (plg. *Pr 1*). Dievo žodis yra Sandoros tautos gyvenimo pagrindas: žmogus gyvas žodžiu, išeinančiu iš Dievo lūpų. Žodžio galia Dievas apreiškia artumą savo tautai ir joje veikia. Jono Evangelijoje Jėzus vadinamas Žodžiu. Tuo norima pasakyti, kad jis yra tiesioginis ir galutinis Dievo apreiškimas ir Apreiškėjas. Žodis apreiškia ir išlaisvina. Kas klauso Jėzaus, įvedamas į pasaulį, kuriame gyvena Žodis. Jėzus yra kelias pas Dievą. Žodis yra kelias pas tą, apie kurį jis kalba. Žodis yra kelias tik tuomet, kai juo einama. Trokšdami priimti Dievo žodį turime būti atviri ir nuolankūs. Jėzaus išganomoji žinia skirta jos laukiantiems ir tikėjimu jai atsiveriantiems dvasios vargdieniams. Gebėjimas klausytis reiškia atvirumą. Kas vidujai užsidaro ir atsitveria išankstinėmis nuostatomis, tas negali išgirsti Jėzaus žodžio. Tikro klausymo pavyzdys – viešo Įstatymo skaitymo scena iš Nehemijo knygos. Bažnyčia visuomet yra klausanti, net tuomet, kai ji autoritetingai moko.

Ezra skaitė iš Mozės įstatymo knygos, kurią jis atsivežė iš Babilono. Tai nebuvo naujas, iki tol negirdėtas mokymas. Žmonės verkė, nes suvokė, kaip labai nutolo nuo Dievo įstatymo. Ašaros naudingos, nes gali atverti kelią į ramybę ir džiaugsmą. Jos liudija, kad nuoširdžiai priimame Dievo žodį, rimtai stengiamės pakeisti savo gyvenimą. Įstatymas iš naujo paskelbiamas ypatingą dieną. Septintasis mėnuo buvo šventinis, o jo pirmoji diena – Naujųjų Metų šventė. Ezra skaito ant specialiai įrengtos pakylės. Šio įvykio svarbą pabrėžia garbingų žmonių sambūris. Dievo tauta paliudija pagarbą Dievo žodžiui atsiliepdama dvigubu *Amen*. Įstatymo skaitymą lydi aiškinimas. Kad įstatymą galėtų suprasti iš Babilono grįžę žydai, jis verčiamas į jiems suprantamą aramėjų kalbą.

Evangelija šiandien pasakoja, kaip Jėzus pradeda viešąją tarnystę. Prieš tai jis keturiasdešimt dienų pasninkavo dykumoje, o dar anksčiau trisdešimt metų praleido tyliai darbuodamasis, Nazareto gyventojų pažįstamas kaip „Juozapo sūnus“. Jėzus nepaskelbia naujos sensacijos, bet primena tai, ką žmonės buvo pamiršę. Jis išvynioja prieš aštuonis šimtmečius gyvenusio pranašo Izaijo ritinį. Jėzaus skelbiamą žinią visi intuityviai atpažįsta: „visi jam pritarė“. Žmonės ilgisi išvadavimo žinios, tačiau ją turi kažkas autoritetingai

paskelbti. Malonės žinia ateina iš Dievo: visi „stebėjosi maloningais žodžiais, sklindančiais iš jo lūpų“.

Jeigu Viešpats duoda našta, jis duoda jėgų ir ją nešti. Pirmajame skaitinyje girdėjome, kaip Izraelio tautai teko iš naujo priimti Dievo įsakymų našta. Kai kunigas Ezra garsiai skaitė Dievo Mokymo knygą, žmonės džiaugėsi, tačiau drauge raudėjo, nes žinojo, kokie yra silpni ir kaip sunku laikytis visų Dievo įsakymų. Nehemijas liepė jiems valgyti ir gerti, neliūdėti – „džiugesys Viešpatyje yra jūsų stiprybė“. Žmonės ėjo švęsti linksmybės šventės, nes „suprato jiems paskelbtų dalykų prasmę“.

Jėzui teko pati didžiausia našta. Mokymo ir gydymo tarnystė, o labiausiai savo auka ant kryžiaus jis įgyvendino Izaijo pranašystę skelbdamas prislėgtiesiems išvadavimą, o akliems – regėjimą. Jėzui teko priimti visų žmonių išganymo našta. Kadangi ta našta yra pati didžiausia iš visų įmanomų, jis taip pat gavo ir didžiausią pagalbą: „Viešpaties Dvasia ant manęs.“ Kiekvienas iš mūsų esame gavę užduotį ir našta. Nors ji ne tokia sudėtinga, tačiau kartais patiriame pagundą jos atsikratyti. Šventasis Jonas Marija Vianėjus studijuodamas seminarijoje labai stengėsi, tačiau studijos jam ėjosi ypač sunkiai. Negana to, jis kentėjo dėl virškinimo sutrikimų, jautėsi nusilpęs ir pavargęs, galiausiai nusprendė mesti studijas. Tačiau jo dvasios vadas įžvelgė ypatingą jo dovaną ir tarė: „Jei paliksi seminariją, sykiu ištarsi sudie kunigystei ir sudie sieloms.“ Šie dvasios vadovo žodžiai nepaliaujamai skambėjo jo ausyse ir nuo tol jis negailėjo pastangų siekdamas tikslo gelbėti sielas. Darbuodamasis apleistame Arso bažnytkaimyje jis atvedė pas Kristų tūkstančius sielų. Šventasis Jonas Marija Vianėjus priėmė ypatingą našta, o Viešpats jam davė ypatingą pagalbą. Kiekvienas iš mūsų esame gavę užduočių ir naštų, Viešpats suteiks ir reikalingos pagalbos. Esame raginami ne tik imti savo našta, bet ir padėti kitiems: „*Nešiokite vieni kitų naštas, ir taip įvykdysite Kristaus įstatymą*“ (*Gal 6, 2*).

Naujajame Testamente minima daug pašaukimų ir dovanų. Sąvoka „pašauktasis“ yra krikščionio sinonimas. Pagrindinis krikščionio pašaukimas – tikėti. Tai Dvasios dovana. Be Šventosios Dvasios pagalbos negalime ištarti: „Jėzus yra Viešpats“ (*1 Kor 12, 3*). Be tos pamatinės tikėjimo dovanos prarastų prasmę ir kiti pašaukimai bei užduotys. Antrajame skaitinyje šventasis Paulius sutelkia mūsų dėmesį į vieną didelį tikslą. Apaštalas mus vadina Kristaus kūno nariais. Mūsų galutinis tikslas yra vienybė su Kristumi, siekiama šventųjų bendrystėje. Siekdami šio tikslo turime naudotis Dievo dovanomis, duotomis kitų labai.

ŠIANDIENOS MALONĖ

4 eilinis sekmadienis (C)

Jer 1, 4–5. 7–19; 1 Kor 12, 31–13, 13; Lk 4, 21–30

Viskas galėjo vykti labai sklandžiai. Perskaičius Izaijo pranašystę žmonių akys dėkingai žvelgė į Jėzų, visi klausėsi iš jo lūpų sklidusių maloningų žodžių. Tačiau Jėzus atėjo ne vien glostyti. Jis čia pat prabyla į neištikimųjų ir nedėkingųjų sąžines. Klausytojus tai ima erzinti. Nejaugi našlė iš Sareptos, esančios netoli nuo piratų pamėgto uosto Sidono, kuriame gausu stabmeldžių, negi ji geresnė už Izraelio motinas ir seseris? Arba Aramo karvedys Naamanas, – juk jo gaujos tiek kartų skriaudė Samariją, žudė jos sūnus ir grobė į nelaisvę dukras. Siras Naamanas buvo išgydytas, tačiau ir toliau garbino Dievą Rimono šventykloje Damaske. Kodėl Dievas būtent šį raupsuotąjį panorą pagydyti? Kodėl būtent tą našlę išgelbėjo nuo bado mirties, o paskui prikėlė jos sūnų? Daugybė panašių minčių galėjo suktis Jėzaus kaimynų galvose. Ne veltui užrašyti Natanaelio žodžiai: „Ar iš Nazareto gali būti kas gero“ (*Jn 1, 46*). Užsirūstinę Nazareto gyventojai išvijo Jėzų, kurį pažinojo nuo mažumės. Tiksliau, jie tarėsi ir įsivaizdavo, kad jį pažįsta. Pavydas neleido malonei įsitvirtinti jų širdyse. Jėzus apibendrina pašaipias mintis, tūnančias jų galvose: „Gydytojau, pats pasigydyk.“ Šie žodžiai nuskamba Jėzaus misijos pradžioje, jie pagiežingai pakartojami ir nukryžiuavimo dieną: „Kitus gelbėdavo, o pats negali išsigelbėti“ (*Mt 27, 42*).

Pavydas iš tikrųjų užtveria kelią į dangų. Tai tikrai šėtoniškas dalykas, siekiantis naikinti gėrį, paversdamas jį priešybe. Pavydas gėryje išvelgia blogį. Ši nuodėmė velniška todėl, kad ne tik naikinamas kitas žmogus, bet ir skundžiamas pats Dievas. Dievui priekaištaujama, esą jis neteisingas ir blogas. Jei iš pavydo priešinamasi kitam žmogui skirtingai Dievo malonei, tai tampa nuodėme Šventajai Dvasiai. Tuomet stebėtinai greitai atmetamas pats Dievas. Jėzus išmetamas iš miesto, ten, kur baudžiami nusikaltėliai ir kur galiausiai jis bus nukryžiuotas. Vienintelis atsakas ir vaistas nuo pavydo yra meilė. Ta pati meilė, apie kurią apaštalas Paulius rašo, kad „ji nepavydi“. Pavydas siekia atriboti kitą žmogų nuo meilės. Čia kalbama ne apie šmėkštelėjančias mintis, bet apie valios aktą. Verta savęs paklausti: ar linkiu dangaus palaimos žmogui, kurį man kol kas sunku mylėti? Ar danguje noriu sutikti pagonę Sareptos našlę ir karvedį Naamaną, ar ruošiuosi praleisti amžinybę su įtariais ir pavydžiais Nazareto gyventojais?

Rytojaus diena yra tarsi burtažodis. Žmonės nukreipia žvilgsnius į rytojų, ateinančius metus, ateitį. Šiandienos Evangelija pasipriešina netikroms rytojaus vilionėms.

Kristaus dėka viltingasis „rytoj“ tapo „šiandien“. Nors tai skamba paradoksaliai, Jėzus Kristus yra ateitis, kuri jau įvyko. Jėzuje Kristuje pranašystė tapo pilnatve.

Scena Nazarete panaši į programos paskelbimą. Nuolat girdime apie naujas programas, planus, padedančius įveikti sunkmetį. Žmogiškosios plėtros programos dažnai krauna naštas ant pečių kitiems. Jose neišvengiamai reiškiasi žmogaus egoizmas ir ribotumas. Žmonių programose pabrėžiama: rytoj bus geriau, rytoj bus kitaip. Jėzus skelbia priešingai: šiandien išsipildė Rašto žodžiai. Jis nekreipia minčių į ateitį, bet skelbia apie šiandieną. Jau pats šių žodžių paskelbimas yra jų išsipildymas. Jėzus gali tai tvirtinti, nes yra Dievo Sūnus. Pats Dievas atsigręžė į žmogų atsiųsdamas savo Sūnų. Šią programą paliudija Evangelijoje atpasakotas Jėzaus krikštas, kurio metu nuskambėjo žodžiai: „Tu mano mylimasis Sūnus, tavimi aš gėriuosi.“ Jėzaus programa – tai Dievo malonės metų skelbimas. Šiandienos malonė skelbiama remiantis ne prognozėmis ar apklausomis, jos pagrindas yra Dievo Sūnus. Tai pranoksta Izaijo pranašystės žodžius, socialinio teisingumo atkūrimą jubiliejaus metais. Dievo programa yra nauja pradžia, tai nauja Dievo bendrystė su žmonėmis.

Nors pritariame skelbiamiems žodžiams, tačiau praktiškai dažnai elgiamės kaip nazaretiečiai. Nazareto gyventojai stebėjosi ir abejojo, nes išvelgė Jėzuje tik Juozapo sūnų. Šiandien žmonės abejoja Bažnyčios mokymu, esą jis nešiuolaikiškas. Jį skelbia Bažnyčia, paženklinta žmogiškais ribotumais ir skandalais. Įtikinamiausia Bažnyčios liudijimo galia išlieka meilė. Šiandienos skaitinys iš Pirmojo laiško korintiečiams – viena gražiausių Naujojo Testamento vietų. Himną meilei verta skaityti ir apmąstyti dažnai, ne tik per santuokos apeigas. Ankstesniuose skyriuose apaštalas kalba apie įtampas ir susiskaldymus krikščionių bendruomenėje. Toliau aptaria įvairias Dvasios dovanas, skirtas vienam kūnui – Bažnyčiai ugdyti, bendruomenės dovanas ir pabrėžia, kad visos dovanos kyla iš Šventosios Dvasios. Paulius jausmingai pabrėžia, jog Šventosios Dvasios dovanos yra bevertės, jei jos nepersmelktos meilės, be kurios net dideli stebuklai, nors traukia žmonių dėmesį, tėra panašūs į tuščią cimbolų skambesį. Apaštalas Paulius meilę personifikuoja. Kiekvienoje eilutėje galėtume įrašyti konkretų žmogų, vyrą ar moterį, kuris yra kantrus, nepavydus, neišpuikęs...

Krikščionio gyvenimas – tai kelionė. Pasaulis siūlo daug plačių ir patogių kelių. Tačiau iš tikrųjų tėra vienintelis kelias, vedantis į tikslą, pagal jį turime patikrinti kitų kelių kryptį. Tai meilės kelias. Meilė yra vienintelis kelias į tikrąjį žmogiškumą. Nuolat kyla

pavojus žmogiškumą sutapatinti su dovanomis, talentais, nuveiktais darbais. Šis pavojus buvo ankstyvųjų amžių Bažnyčioje, tebėra ir dabar. Apaštalo Pauliaus

nuosprendis griežtas ir vienaprasmis. Jis tris kartus pakartoja: jei neturėčiau meilės – nieko nelaimėčiau, būčiau niekas.

VIEŠPATIES AKIVAIZDOJE

5 eilinis sekmadienis

Iz 6, 1–2, 3–8; 1 Kor 15, 1–11; Lk 5, 1–11

Šventoji Teresėlė mirdama paliko savo vienuolijos seserims savotiškų rūpesčių. Joms teko spręsti, kokius faktus iš paprasto ir banalaus Teresės gyvenimo užrašyti vienuolyno mirusiųjų knygoje. Daugelio seserų nuomone, Teresėlė gyvendama niekuo ypatingu nepasižymėjo, nebent tuo, kad užmigdavo vienuolyno chore per rytines meditacijas... Tokią jos matė savo seserį, vėliau pripažintą Bažnyčios mokytoja. Šventoji Faustina buvo neišsilavinusi ir dirbo paprastus fizinius darbus. Dievo gailėstingumo užrašinėtoja kur kas geriau valdė kauptuką negu plunksną, tačiau jai teko aprašyti Dievo gailėstingumo slėpinius. Palaimintasis Karolis de Fuko (*Charles de Foucauld*), patyręs atsivertimą ir kaip vienuolis atsiskyrėlis gyvenęs musulmonų aplinkoje, pakrikštijo tik du žmones – vaiką ir senutę. Žmogišku požiūriu Sacharos smėlynuose jis patyrė visišką nesėkmę, tačiau iš tikrųjų pažino meilės galią. Jis buvo rastas nušautas su savo išsiuvinėtu užrašu: „Jėzus yra meilė“.

Dieviškąjį gailėstingumą gali patirti tuomet, kai žmogiškosios pastangos ir apskaičiavimai atskleidžia visišką bejėgiškumą, kai nuvargęs nuo savęs paties ir kitų patarimų išgirstu kvietimą irtis į gilumą. Mūsų gyvenimo tušti tinklai prisipildo Dievo gailėstingumo tik tuomet, kai klausomės jo žodžio, kuris yra tarsi vėjas virš Genezareto ežero. Jis girdimas, tačiau nežinia, iš kur ateina ir kur nueina.

Kiekvienas širdies gilumoje trokštame patirti maloningą Dievo žvilgsnį. Drauge būgštaujame dėl savo menkumo ir su Petru nudelbę akis sakome: „Pasitrauk nuo manęs, Viešpatie, nes aš – nusidėjėlis!“ Dvasiniame gyvenime nuolat laukiame kažkokio ypatingo įvykio, kuris mus perkeistų, dėl kurio patirtume esminį atsivertimą. Viena vertus, trokštame gyvenimo pokyčių, o kita vertus, norime, kad gyvenimas liktų toks, koks yra. Taip gyvename diena iš dienos tarsi užmigę letargo miegu, žvelgdami į priekį ir iš tikrųjų neišgyvendami dabarties. Žvelgiame į Dievą, ieškodami jo akimis kažkur priekyje, nesuvokdami, kad jis yra šalia.

Šiandienos Evangelija atskleidžia Dievo norą būti mūsų kasdienybėje, kuri dažnai yra pilka ir niekuo neypatinga. Jis nori, kad pakviestume jį į dabartį, į tai, ką dabar veikiame, kuo užsiimame. Tačiau dažnai to bijome, nes tai reiškia stoti jo akivaizdon. Turime stoti prieš jį dabar tiesoje, tokie, kokie esame. Gėdydamiesi savo menkumo, stengiamės šį esminį susitikimą nukelti vėlesniam laikui, kai tariamai būsime geresni, labiau verti. Mūsų širdyse aidi pranašo Izaijo skundas: „Vargas man. Aš – žmogus, kurio lūpos suteptos, gyvenu tautoje, kurios lūpos suteptos.“ Šiandienos skaitiniai atskleidžia, jog vienintelė išeitis yra priimti tiesą apie save. Turime atmesti puikybę, dėl kurios užsispyrėliškai siekiame būti kuo kitu, ne savimi. Ta puikybė diktuoja poreikį, kad kiti patikėtų tuo melu, kurį patys įsikalbėjome ir kuriuo patikėjome. Tačiau Kristus mus myli tokius, kokie esame. Priimdami tiesą apie save pačius, apie savo nuodėmingumą, leidžiame atsiverti Dievo malonei.

Liturginiuose skaitiniuose girdėjome, kaip susitikimą su Viešpačiu išgyveno pranašas Izaijas, apaštalai Paulius ir Petras. Jų išgyvenimai labai skirtingi, tačiau juos vienija kai kas bendra. Viešpats prabyla kiekvienam žmogui unikaliai. Mistikui Izaijui Viešpaties šlovė apreiškia pribloškiančiu regėjimu. Teologas Paulius sutikęs prisikėlusį Viešpatį suvokia savo ligtolinių įsitikinimų klaidingumą. Žvejui Petru ir jo bendrams Viešpats pasirodo kaip gamtos ir kūrinijos Viešpats. Kiekvienam iš jų Viešpats pasirodo pribloškiančia galybe, tačiau drauge apreiškia asmeninį artumą. Viešpaties akivaizdoje žmogų apima baimė dėl savo menkumo ir nesuvokiamo Dievo šventumo. Kiekvienam Viešpats duoda reikalingą ženklą. Izaijui angelas nuvalo žarija lūpas. Paulius jaučiasi iš vidaus gaivinamas Viešpaties malonės: „Dievo malone esu, kas esu.“ Nesėkmingai žvejojęs Petras paguodžiamas ir nukreipiamas į tikrąjį tikslą. Dievo veikimas dar labiau juntamas todėl, kad jis apsirėškia silpnumo ir nesėkmės momentu. Visi trys didžiadvasiškai atsiliepia į Viešpaties apsirėškimo patirtį. Izaijas sako: „Štai aš, siųsk mane.“ Paulius, nuolankiai sakydamas esąs nevertas vadintis apaštalu, šlovina per jį veikiančią Dievo malonę: „Aš daugiau už juos visus esu įdėjęs triūso.“ Petras ir jo bendrai išvilkę į krantą valtį „viską paliko ir nuėjo paskui jį“. Silpnybė ir nepasitikėjimas perkeičiama į klusnumą ir didžiadvasišką tarnystę.

Komentuojama popiežiaus kalba diplomatams

(KAI) Vatikano dienraštyje *L'Osservatore Romano* komentuojamas sausio 11 d. vykęs Benedikto XVI susitikimas su diplomatų korpusu. Pasak dienraščio vyriausiojo redaktoriaus Giovannio Maria Viano, Benediktas XVI dar kartą pademonstravo akiračio platumą, kurio neturi kiti tarptautinio masto vadovai. Jis taip pat pateikė neslepiančio problemų realizmo pavyzdį. Pasak redaktoriaus, svarbiausia Šventojo Tėvo kalbos mintis buvo ta, kad „Dieve Bažnyčia gyvena dėl kitų, todėl yra atvira visiems“. Pasaulio ir atskirų visuomenių krizes, kurių priežastis glūdi žmonių širdyse, galima įveikti pakeičiant mąstyseną ir gyvenimo būdą, taip pat dedant dideles pastangas auklėjimo srityje. Bažnyčia nori tame dalyvauti. Tačiau turi būti pripažintas jos viešasis vaidmuo pasaulyje ir Europoje, kuriai nedera atmesti savo tapatybės šaknų. Bažnyčia nori ne privilegijų, bet tik to, kad galėtų gyventi kitiems, išlikdama ištikima vieninteliame Viešpačiui.

Hierarchas ragino suteikti pilietybę migrantams

(KAI) Popiežiškosios migrantų ir keleivių sielovados tarybos pirmininkas arkivyskupas Antonio Maria Veglio interviu mėnraščiu *Jesus* ragino suteikti pilietybės teises imigrantams, kurie integravosi į juos priėmusios šalies visuomenę. Sausio 17 d. minimos Pasaulinės migrantų ir pabėgėlių dienos proga arkivyskupas pabrėžė, kad imigrantai, turintys nuolatinį darbą, mokantys mokesčius, gerbiantys įstatymus ir šalies tradicijas, išmokę šalies kalbą ir norintys įsitraukti į jos visuomenę, atitinka visas sąlygas, kad būtų pripažinti esą administracinio ir politinio šalies tapusios jų naująja tėvyne, gyvenimo dalyviais. Vatikano hierarchas priminė solidarumo principą ir

apgailėstavo, jog daugelis turtinųjų valstybių užsidaro pasiektos gerovės tvirtovėje, nekreipdamos dėmesio į poreikius tų, kurie yra kitoje sienos pusėje. Arkivyskupas priminė, kad Bažnyčia visame pasaulyje visuomet stovėjo migrantų, ypač silpnųjų pusėje.

Kardinolas Ch. Schönbornas lankėsi Medžiugorjėje

(KAP) Sausio pradžioje Vienos arkivyskupas kardinolas Christophas Schönbornas su privačiu vizitu lankėsi Medžiugorjėje ir interviu Vienos arkivyskupijos žiniasklaidos tarnybai ragino „Medžiugorjės reiškinį“ įtraukti į normalią sielovadą. Kardinolas taip pat susitiko su *Cenacolo* bendruomenės nariais. Interviu jis sakė norėjęs pamatyti tą vietą, iš kurios kyla daugelis gerų vaisių. Pasak jo, reikia „pašalinti dramatiškumą“ nuo Medžiugorjės reiškinio. Nors pagrindinis impulsas buvo 1981 m. prasidėję pirmieji apsireiškimai, kai tuometiniai regėtojai dar buvo vaikai, dabar šie ypatingi įvykiai atlieka šalutinį vaidmenį. Vienos arkivyskupas sakė buvęs maloniai nustebintas pamatęs, kad Medžiugorjė yra „normalaus krikščioniškojo gyvenimo mokykla“. Joje mokomasi tikėti į Kristų, melstis, švęsti Eucharistiją, praktikuoti artimo meilę ir stiprinti krikščioniškąjį kasdienį gyvenimą.

Kardinolas Ch. Schönbornas ragino studijuoti Medžiugorjės reiškinį atsižvelgiant į Vatikano II Susirinkimo nutarimus ir teigė, kad tikinčiųjų tikėjimo suvokimas, *sensus fidelium*, Medžiugorjės įvykiuose svarbus. Kardinolas sakė nenorįs greitinti visuotinės Bažnyčios sprendimų ir verčiau linkęs laukti 1991 m. tuometinės Jugoslavijos vyskupų konferencijos suformuluotų gairių. Pasak jo, šios Vatikano Tikėjimo mokymo kongregacijos dukart patvirtintos gairės yra išmintingos ir deramai orientuojančios. Gairėse

paliekamas atviras klausimas dėl Medžiugorjės įvykių antgamtiškumo, todėl neleidžiamos oficialios piligrimystės į Medžiugorję. Tačiau gairėse taip pat pabrėžiama būtinybė teikti sielovadinį palydėjamą vykstantiems piligrimams. Pasak kardinolo, taip siekta nesutrukdyti reikšties dvasiniams vaisiams, o kita vertus, užkirsti kelią klaidoms.

Vienos arkivyskupas sakė, kad jam padarė malonų išpūdį susitikimas su regėtojais, kurie pasirodė esą normalūs, kupini humoro jauni žmonės. Vertindamas Medžiugorjės dvasinius vaisius kardinolas kalbėjo apie Austrijoje devintajame dešimtmetyje susidariusias maldos grupes. Vienos bažnyčioje, kur buriasi maldos grupės, pilna žmonių net vasarą, taip pat daug jaunimo. Tarp jaunų kunigų daug tokių, kurių pašaukimas susijęs su Medžiugorjės patirtimi. Pasak kardinolo, Medžiugorjėje įvyksta daug atsivertimų, tai vieta, kur iš naujo atrandama išpažintis. Kardinolas Ch. Schönbornas taip pat priminė daugelį Medžiugorjėje kilusių ir plačiai išplitusių socialinių iniciatyvų: jaunų narkomanų reabilitacijos bendruomenę *Cenacolo*, „Motinos kaimą“, teikiančią prieglaudą Balkanų karo našlaičiams ir išprievartautoms moterims, „Marijos pietų“ iniciatyvą, per kurią parūpinama maisto badaujantiems vaikams visame pasaulyje.

Pasak kardinolo, daugeliu aspektų įvykiai Medžiugorjėje atitinka „Marijos pasirodymų gramatiką“ kitose pasaulio vietose: tai varginą teritorija, kurios gyventojai labai religingi; regėjimai, panašiai kaip Lurde ir Fatimoje, patikimi vaikams, o paprasti Marijos pranešimai atitinka esminę Evangelijos žinią. Kardinolas atkreipė dėmesį, kad Medžiugorjėje Marija nuo pradžios buvo gerbiama kaip Taikos Karalienė, tai prasidėjo dešimtmetį prieš Balkanų karą. Medžiugorjėje tapo aišku, kad susitaikinimas su

Dievu yra sąlyga siekiant žmonių susitaikinimo. Pasak kardinolo Ch. Schönborna, Bažnyčioje derėtų labiau semtis įkvėpimo iš šio Marijos sielovados principo.

Popiežiaus ceremonmeisteris apie liturgiją

(KAP, KAI) Sausio 8 d. popiežiaus ceremonmeisteris prelatas Guido Marinis susitiko su anglakalbių šalių kunigais, atvykusiais į Romą Kunigų metų proga. Pasak prelato, būtina tęsti Vatikano II Susirinkimo tėvų pradėtą reformą pabrėžiant liturgijos istorinį tęstinumą. Liturgija negali būti konflikto laukas tarp vertinančių tik praeities dalykus ir tų, kurie praeityje išvelgia vien blogį. Popiežiaus ceremonmeisteris ragino žvelgti tiek į dabartinę, tiek į senąją liturgiją kaip į nuolat besivystantį paveldą.

Pasak prelato, tokio tęstinumo pavyzdžiai yra kai kurie Benedikto XVI švenčiamos liturgijos elementai. Pagal tradiciją maldoje atsigręžti į Rytus Vatikano bazilikos altoriaus centre yra kryžius. Visi liturgijos dalyviai gali žvelgti į Viešpatį Jėzų, į jį kreipti savo maldas ir širdis. Kitas atsinaujinimo elementas ir kriterijus yra dėmesio sutelkimas į garbinimo nuostatą, siekiant vienybės su Dievu. Liturgijoje viskas turi kreipti į garbinimą: muzika, giedojimas, tylos akimirkos, žodžio skelbimas, liturginiai drabužiai ir šventieji indai. Ceremonmeisteris pabrėžė, kad būtent siekdamas atnaujinti garbinimo jausmą Benediktas XVI tikintiesiems komuniją ėmė dalyti klūpantiems į burną. Liturgistas sakė, kad taip Šventasis Tėvas ragina mus išreikšti garbinimo nuostatą Viešpaties eucharistinio slėpinio akivaizdoje. Tokią pačią garbinimo nuostatą dera skiepy-

ti ir priimant Eucharistiją kitomis leidžiamomis formomis. Ceremonmeisteris pridūrė, kad dvejus metus eidamas šias pareigas daug išmoko iš Benedikto XVI: jis yra tikras liturgijos dvasios mokytojas tiek savo mokymu, tiek pavyzdžiu.

15 proc. krikštų teikiama vyresniems kaip septynerių metų asmenims

(KAP, KAI) Apaštalu Sosto statistikos metraščio duomenimis, 2007 m. Bažnyčioje pakrikštyta beveik 17 mln. žmonių, iš jų 15 proc. sudaro vyresni kaip septynerių metų asmenys. Daugiausia tokių krikštų suteikiama Afrikoje – 32 proc. ir Azijoje – 16 proc.; Europoje jie sudaro tik 3 proc. visų krikštų.

Vatikano astronomas apie Betliejaus žvaigždę

(KAP, KAI) Sausio 6 d. dienraštyje *L'Osservatore Romano* Vatikano observatorijos ekspertas t. Guy Consolmagno SJ pareiškė, kad negali duoti galutinio paaiškinimo apie Betliejaus žvaigždę. Pasak Popiežiškosios observatorijos meteoritų eksperto, Saturno ir Jupiterio arba Jupiterio ir Regulo konjunkcijos yra pernelyg dažnos, kad būtų atkreipusios Rytų išminčių dėmesį. Jo nuomone, labai įdomi astronomo Michaelio Molnaro teorija: šeštųjų metų iki Kristaus balandžio 17 d. vienu metu ryto danguje pasirodė daugybė planetų. Žvaigždžių aiškintojai čia galėjo išvelgti ženklą, jog Sirijos teritorijoje gimė karalius. Pasak kunigo jėzuito, išminčių žinia svarbi tuo, kad Jėzaus gimimas turėjo taip pat kosminę reikšmę. Jėzuito astronomo G. Consolmagno teigimu, mokslininkai nesutaria, ar Betliejaus žvaigždė buvo dangaus kūnų reiškinys; to niekada nebus įmanoma įrodyti su visišku tikrumu.

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas
arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

mons. Gintaras Grušas
kun. Lionginas Virbalas SJ

Vyskupijų atstovai:

Kaišiadorių vyskupija / mons. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Rimantas Kaunietis
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilkaviškio vyskupija / mons. Arūnas Poniškaitis
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
Faksas (37) 323 853
El. paštas lkbc@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Savanorių pr. 192
44151 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.

ISSN 1392-6098

© 2009, „Bažnyčios žinios“